

I tromesečje

1. Subota, 05. januar 2013.

Možemo li nešto da naučimo od mega crkava?

Pastor Oldvin Hamfris piše: «U zimu 1988. godine sedeo sam, obuzet divljenjem, zajedno s mnoštvom vernika okupljenih na petom od sedam bogoslužnja u Crkvi potpunog jevanđelja pastora Pola Čoa, na ostrvu Oida u Seulu, u Južnoj Koreji. Dvadeset hiljada vatrenih sledbenika te Crkve ujedinilo je glasove u upućivanju svojih pojedinačnih molitvi. Iako sam shvatao jedinstvenu razliku između te megacrkve i moje male mesne crkve, to me nije sprečilo da osetim neku vrstu duhovnog žaljenja i kajanja, izazvanog mišlju da moja crkva u Severnoj Americi ne raste i ne doživljava takvo iskustvo građenja Božjeg carstva kao ova koju sam posetio.»

Nekoliko izvora ukazuje da je pastor Pol Čo imao pristup knjigama Elen G. Vajt («Evangelizam» i «Evandeoski radnici») kada je nameiravao da osnuje najveću mesnu crkvu na planeti. Toj crkvi služi na ponos što ima preko 750 hiljada vernika i preko 50 hiljada vođa malih grupa. Oni se sastaju svake srede uveče da dobiju uputstva i da rade na svom osposobljavanju. Čo tvrdi da njegova Crkva nema «zadnja vrata» kroz koja bi prolazili vernici koji napuštaju zajedništvo. On može da u to bude uveren zato što je njegova Crkva organizovana na načelu delatnosti vernika po malim grupama. Vernici su kao učenici podeljeni na više od 50 hiljada malih grupa, nazvanih ćelijama. DNK tih malih grupa sastavljen je od svih delova potpuno razvijene crkve, uključujući i obrazovno odeljenje koje osposobljava i obučava vernike

da pridobijaju bližnje za Hrista iz svog kruga prijatelja i poznanika, u periodu od tri do devet meseci pošto su se pridružili ćeliji.

Ćelije imaju nalog da se podele kada dostignu broj od petnaest članova, s tim da se i te dve nove ćelije umnožavaju i dele po istom načelu. I tako, svaki novi obraćenik ima svog pastira, svoju grupu koja ga podržava, ali i službu koja donosi plodove.

Na prvi pogled, često smatramo da neadventističke megacrkve, kao što je crkva pastora Pola Čoa, nemaju doktrinarnih problema s kojima se mi suočavamo kada se trudimo da pridobijemo potencijalne obraćenike. Otuda zaključujemo: „Njima je mnogo lakše da rastu“!

Međutim, u jednom broju tih crkava, zahtevi koji se upućuju vernicima da se posvete službi mnogo su veći od onih u našoj Crkvi. Pitanje glasi: „Da li je lakše prihvatiti doktrine i način života – ili se doživotno posvetiti službi i zadobijanju obraćenika u Crkvi sačinjenoj od malih međusobno povezanih grupa?“ U najmanju ruku, jedna megacrkva zahteva od svojih vernika da se uključe u službu da bi ostali u redovnom i dobrom odnosu sa svojom Crkvom. Verništvo se svake godine proverava da bi se ustanovilo da li vernik izvršava svoju evanđeosku dužnost. Pretpostavka je da prilikom obraćenja vernici dobijaju duhovne darove koje im Sveti Duh daje radi usavršavanja Crkve. Ukoliko vernik nije uključen u službu, smatra se da se nije odazvao pozivima Svetoga Duha, da nije odgovorio na Njegovu dobrotu. Takvi nemaju nikakvog dokaza da su se pridružili Telu Isusa Hrista, jer u njihovom životu nije se pokazao nijedan dar Svetoga Duha.

2. Subota, 12. januar 2013.

Nazad ka svojim korenima, napred u budućnost

Zamislite Crkvu adventista sedmog dana u godini 2030. ukoliko Hristos ne bude došao do tada! Kako će izgledati? Hoće li to biti Crkva oživljena i ojačana Svetim Duhom, Crkva koja verno ispunjava misiju dobijenu od Hrista? Kako će se ponašati kao Crkva? Crkva oživljena Svetim Duhom ostaće verna svom adventističkom nasleđu i verovanjima, ali će se usklađivati sa svetom koji želi da dosegne.

Prema tome, ona će se, možda, ponašati drugačije od mnogih današnjih adventističkih crkava, a ipak ostati verna našoj vesti i misiji.

Adventizam je nastao kao biblijski pokret. Naše nasleđe duboko je ukorenjeno u Pismu. Naša Crkva raste veoma brzo u svetu, zahvaljujući svom snažnom naglašavanju biblijskih učenja. Rani adventizam temeljio je svoju veru i učenja isključivo na Svetom pismu. Prvi pioniri nastojali su da podignu Crkvu, biblijsku i u pogledu prakse. Drugim rečima, oni su nastojali da osnuju Crkvu ne samo utemeljenu na pravilnim učenjima, već i Crkvu koja će prihvatiti praksu i organizaciju novozavetne Crkve.

Zanimljivo je da prvi adventisti nisu samo pokušavali da imitiraju novozavetnu Crkvu već su se savesno trudili da izgrade Crkvu utemeljenu na novozavetnim načelima. Savremeni adventizam pokušao je da ostane veran svom biblijskom nasleđu što se tiče učenja Crkve, ali dozvolio je nebiblijskim običajima da se uvuku u nju i da određuju kako će se Crkva ponašati. U želji da se ne razlikujemo od ostalih protestantskih Crkava, mi smo jednostavno kopirali njihove sisteme i primenili ih u svojoj Crkvi. Posledica je da danas imamo iste probleme kao većina tradicionalnih protestantskih Crkava – bogoslužnjima prisustvuje oko polovina vernika, nivo davanja se smanjuje, vernici funkcionišu na niskom nivou predanosti, a pastori su srećni ako se vernici jednostavno pojave u bogomolji u subotu pre podne.

Zato je sada vreme da ponovo pogledamo kako se mi to „bavimo Crkvom“ u adventizmu. Mnoge mesne crkve nalaze se u očajničkoj potrebi za podmlađivanjem. Posledica je da slušamo najnovije pomodne predloge i da pokušavamo da ih primenimo u svojoj crkvi. Neki predlozi su dobri, neki predstavljaju bedne promašaje. Umesto toga, bilo bi daleko bolje da pretražujemo Pisma i spise Duha proroštva, svoje adventističko nasleđe, i da otkrijemo Božji plan kako treba da se ponašamo kao Crkva.

3. Subota, 19. januar 2013.

Pokret malih grupa i Adventizam

U toku poslednjih nekoliko godina, fenomen malih grupa proširio se po celom svetu. U krilu Crkve adventista sedmog dana, ali i

u drugim denominacijama, nastao je pokret koji je zaista preobrazio Crkvu i svet. Mnoge adventističke mesne crkve započele su proces „ponovnog organizovanja“ svojih crkava oko malih grupa. Ipak, začuđujuće malo pažnje bilo je posvećeno adventističkom teološkom ili istorijskom shvatanju pojma malih grupa. Uprkos preobilju knjiga o malim grupama, u Crkvi adventista sedmog dana i izvan nje, malo se pisalo o biblijskom temelju službe malih grupa. Mnoštvo priručnika nam stoje na raspolaganju. Celokupna mehanika uspešnog vođenja malih grupa, obučavanja dobrih vođa malih grupa može se pronaći u svakoj adventističkoj knjižari ili u drugim hrišćanskim knjižarama.

Potrebno je da se ispitaju biblijski razlozi za osnivanje i delovanje malih grupa. Mi adventisti smatramo sebe biblijskim hrišćanima, govorimo da sve što verujemo i činimo temeljimo isključivo na Svetom pismu. Upravo zato razočarava činjenica da smo prihvatili navike i običaje lišene osnovnih teoloških postavki. Nismo li se, prema tome, samo ukrcali u već postojeći zajednički voz, iako je pokret malih grupa duboko ukorenjen u načinu na koji je Hristos želeo da Njegova Crkva deluje?

Osim biblijske perspektive, mi adventisti imamo i prednost da proučavamo svoje istorijske korene i da otkrijemo da li je to područje crkvenog života zaista područje koje su naši pioniri, a posebno Elen G. Vajt, uopšte naglašavali. Zato potrebno je temeljito razmotriti ne samo biblijsku osnovu za službu malih grupa već i istorijske početke adventizma u vezi sa malim grupama i načinom funkcionisanja Crkve.

U zapadnom svetu nekoliko mesnih crkvama načinilo je prodor i stvorilo stvarno „zajedništvo“ putem malih grupa. Međutim, velika i pretežna većina mesnih crkava prihvativši male grupe jednostavno je dodala male grupe već pretrpanim programima mesne crkve. Posledica je da male grupe nisu postale način na koji živi Crkva. Konačna posledica je da male grupe deluju neko vreme a potom nestaju iz pretrpanog programa, tako da bivamo još razočaraniji i nespremniji da probamo nešto novo.

Nemojmo izgubiti iz vida da je suština svega što se odnosi na male grupe ujedno i suština svega što se odnosi na Crkvu, naime zajedništvo. Male grupe nisu neki lek protiv svih bolesti Crkve. Male grupe neće spasti Crkvu koja umire ili podmladiti onu koja propada. Jedino

Sveti Duh delujući u krilu naše Crkve i naših crkava može da dovede do stvarne promene. No, male grupe mogu da postanu osnovno sredstvo da se osigura izlivanje Svetoga Duha. Jedino prisutnost Isusa Hrista može da preobrazi ljude, a Njegova prisutnost pokazuje se preko Svetoga Duha, koji omogućuje rast pojedinaca i ostvarivanje misije Crkve preko zajednica malih grupa.

4. Subota, 26. januar 2013.

Velika potreba crkve u današnjem svetu

Nemilostivi individualizam sklon je da nas navede na misao da možemo da služimo Bogu bez ikakvog povezivanja s nekom zajednicom vernika. Vrlo često čujemo o ljudima koji izjavljuju da veruju u Božju poruku, ali ne žele da se ujedine s bilo kojom Crkvom. U stvari, jedan istraživač tvrdio je da više od 80% hrišćana u zapadnom svetu veruje da mogu biti dobri hrišćani bez pristupanja ijednoj Crkvi. Takvo gledište bilo je potpuno strano razmišljanju hrišćana prvog veka.

Da li je zaista aktivno uključivanje u zajednicu vernika ono što je danas očajnički potrebno najvećem delu evropskih hrišćana? Rasel Baril u svojoj knjizi *Radikalno promenjena crkva XXI veka* tvrdi da to nije samo opcija za hrišćane već da je nemoguće biti hrišćanin, a ne biti deo neke hrišćanske zajednice. "Izolovani" hrišćani nisu stvarni i biblijski hrišćani, iako se njihovo ime nalazi u matičnim knjigama naših crkava. Zajedništvo se ne stiče upisivanjem u matične knjige, ali se ne može steći ni bez upisivanja. Brižne zajednice u kojima ljudi stvarno služe jedni drugima predstavljaju temelj na kome u adventističkim mesnim crkvama može da se gradi celokupna stvarna misija.

Savremene adventističke crkve postale su tako zavisne od pastora da bez njih nikakva stvarna misija nije moguća u većini crkava. Kao posledicu, imamo iscrpljen pastorski kadar, iz čijih redova svake godine odlaze mnogi izvrsni pojedinci. Izazovi pastoralne službe ne mogu biti u tome što ćemo tražiti od pastora da postanu veštiji na mnogim novim područjima svoga delovanja. Nama zaista nije

potrebno da dodajemo nove muke njihovim nevoljama. Mi treba da umanjimo njihove probleme i da ih oslobodimo za službu na koju ih je Bog pozvao. Karl Džordž, savetnik za rast Crkve, dobro je opisao potrebu većine adventističkih mesnih crkava: „Pokažite mi veliku mesnu crkvu usredsređenu na pastora i ustanovićete da je sveštenik veoma umoran. Pokažite mi veliku mesnu crkvu sa aktivnim vernicima, jednostavno organizovanu, gde sveštenstvo nije potpuno iscrpljeno preteranim radom, i ja ću vama pokazati crkvu koja neće prestati da raste, jer će biti u stanju da se savršeno postara za ljude koje je Bog preko nje pozvao u novi život.“

Da li su male grupe odgovor? Ne, ali one mogu da budu jedno od sredstava koje se može upotrebiti da se Crkva radikalno promeni. Prvenstveni cilj malih grupa jeste da se stvori zajedništvo ljudi koji se staraju i trude da propovedaju Hrista onima koji Ga ne poznaju. Jedan od najboljih načina da se to postigne jeste pokretanje malih grupa i njihove službe. Upravo će razvijanje brižnog zajedništva kao osnove za izvršavanje misije koju je Hristos poverio Crkvi biti predmet istraživanja u daljem toku ove knjige.

5. Subota, 02. februar 2013.

Trojstvo kao model zajedništva

Ljudska bića su po svojoj prirodi društvena. Mi nismo bili stvoreni da živimo sami, već u zajedništvu s drugima. Ta potreba za životom u zajedništvu božanskog je porekla, usađena u svako ljudsko biće. Ljudski rod bio je stvoren po božanskom obličju, što bi trebalo da pokaže da i beskrajni Bog svemira takođe živi u zajedništvu. Šta Stari zavet otkriva o Bogu i o bićima koja je stvorio da žive u zajedništvu jedna s drugom?

U beskrajnoj večnosti, Bog Biblije oduvek postoji. On je Jedan Bog, koji je stvorio nebo i Zemlju. Ipak, „jedinostvenost“ našega Boga nije se izrazila u „jedinosti“, već u Trojstvu. Biblijski Bog u Bibliji nikada nije predstavljen kao usamljeno biće, već kao množina koja je „jedno“. Adventisti, zajedno s većinom drugih hrišćana, uvek su govorili o Bogu kao o Trojstvu. Tri člana Trojstva – Otac, Sin i Sveti

Duh – jesu tri odvojene Ličnosti, ali jedna po katakteru, jedinstvu i nameri. Mi ne možemo da razumemo „jedinstvenost“ Boga nezavisno od množine te jedinstvenosti.

Upravo u tom smislu, Božanstvo je samo po sebi mala grupa. U stvari, proučavanje Božanstva i načina Njegovog delovanja na najbolji način nam pomaže da razumemo kako male grupe treba da deluju. Božanstvo je savršena zajednica i pruža nam smernice kako se pravo zajedništvo mora izražavati. Mi kao adventisti osetili smo da nas je Bog pozvao da pomognemo da se u ljudima obnovi Božje obličje. Ako je to zaista naša misija, onda moramo shvatiti da se Božje obličje ne može obnoviti sve dok se ne obnove i međuljudski odnosi i dok ljudi ne nauče da žive u zajedništvu jedni s drugima, onako kako to čine Otac, Sin i Sveti Duh. U adventističko shvatanje misije ugrađeno je obnavljanje zajedništva. I to treba da male grupe, koje obnavljaju zajedništvo, stavi u samo središte adventističke misije.

Tri Ličnosti Trojstva nisu delovale same prilikom stvaranja sveta. Mi smo često opisivali Oca kao arhitektu, Hrista kao poslovođu, a Svetog Duha kao izvođača. Trojstvo je kao celina delovalo zajednički prilikom stvaranja ljudskog roda i svega što se nalazi na ovoj planeti. Ispitujući delovanje Boga u ljudskoj istoriji postaje nam jasno da nijedna Ličnost Trojstva nikada ne deluje nezavisno od ostale dve. Jednstvenost jednoga Boga vidi se u savršenom skladu Njegovog zajedničkog delovanja. Božanstvo je zaista savršena mala grupa koju bi trebalo da oponašaju sve male grupe.

Sušтина Boga je zajedništvo. Sam Bog ne postoji izvan zajedništva. U samoj suštini Boga krije se celokupna ideja o zajedništvu. Niko ne može istinski shvatiti Boga izvan Njegovog postojanja u zajedništvu. I kao što Bog ne postoji sam, to ne može ni Njegov narod. Upravo zato Bog i poziva na obrazovanje malih grupa, gde će ljudi živeti u zajedništvu jedni s drugima. U svetu uništenom usled narušavanja zajedništva, Bog želi da u obraćenom ljudskom rodu obnovi i pokaže istinsko zajedništvo, jer je istinsko zajedništvo odraz Boga koji živi u zajednici. Nemoguće je obnoviti božansko obličje u čovečanstvu bez obnavljanja zajedništva.

Zajedništvo, ideja prisutna pri stvaranju

Prva delatnost Boga na planeti Zemlji bila je stvaranje, a posebno stvaranje ljudskog roda šestoga dana: „Potom reče Bog: da načinimo čovjeka po svojem obličju, kao što smo mi, koji će biti gospodar od riba morskih i od ptica nebeskih i od stoke i od cijele zemlje i od svih životinja što se miču po zemlji. I stvori Bog čovjeka po obličju svojem, po obličju Božjemu stvori ga; muško i žensko stvori ih.“ (1.Mojsijeva 1:26-27)

Izričito je bilo rečeno da je ljudski rod stvoren po obličju trojednog Boga. Ljudski rod bio je stvoren da živi u zajedništvu, isto onako kao što Bog živi u zajedništvu. Upotreba množine, „našemu“, da se opiše Božje obličje ističe činjenicu da je obličje Božje zajedništvo. Bog koji postoji u zajedništvu stvorio je bića koja treba da postoje u istoj vrsti zajedništva.

Šestoga dana Bog je povećao svoju malu grupu, stvarajući novi par koji će postojati ne samo u zajedništvu jedno s drugim već i u zajedništvu s Bogom. Na taj način, Božja mala grupa narasla je na pet članova: na Adama, Evu i na trojednog Boga. Čim je Adam bio stvoren, Bog je već predosetio njegovu „usamljenost“ i stvorio mu je druga prema njemu.

„I reče Gospod Bog: nije dobro da je čovjek sam; da mu načinim druga prema njemu.“ „Nije dobro da je čovjek sam!“ Ljudska bića nisu bila stvorena da žive sama, svako za sebe. Ona su bila stvorena da žive u zajedništvu jedna s drugima i s Bogom. To je suština istinskog zajedništva – ljudska bića u zajedništvu jedna s drugima i s Bogom. Osnovna karakteristika greha je pokušaj da se živi izdvojeno od zajedništva, da se živi u izolaciji od drugih. Međutim, ljudska bića nisu potpuno izvan zajedništva s drugima. Lepota Edema vidi se u savršenom zajedništvu između Boga i ljudskog roda. Čovek nije potpun bez žene, jer ukupnost njih dvoje predstavlja Božje obličje. Sam muškarac ili sama žena nisu Božje obličje, jer Bog je trojedan, a ljudski rod predstavlja minimum od dva bića, u zajedništvu jedno s drugim. Nema istinskog ljudskog roda izvan zajedništva odraženog u božanskom obličju.

Prva mala grupa i misija adventizma

Prvom bračnom paru, ovoj savršeno stvorenoj zajednici, Bog je dao jednu jasnu zapovest: „Rađajte se i množite se i napunite zemlju“ (1. Mojsijeva 1,28). U tu prvu „malu grupu“ stvorenu na samom početku istorije ljudskog roda, Bog je ugradio genetski kod razmnožavanja. „Mala grupa“ je postojala radi razmnožavanja. Istinsko zajedništvo postoji da bi se umnožilo. Svako zajedništvo koje ne nastoji da se umnoži razara samo sebe. Zdravo zajedništvo se umnožava. To je i deo našeg genetskog koda koji smo nasledili iz savršenog raja u Ede-mu. Svako poimanje malih „ćelijskih“ grupa podrazumeva ovu naj-osnovniju funkciju: zdrave ćelijske grupe će se umnožavati, upravo onako kao što je Bog zapovedio prvoj stvorenoj „maloj grupi“ da se umnožava i da napuni Zemlju.

Ako je zaista Božja namera da stvori ljude koji će svetu odražavati Božje obličje, onda izgleda da u suštini adventizma mora da bude želja da se uništeno zajedništvo obnovi u zajedništvo koje će odražavati Božje obličje. Prema tome, Crkva adventista sedmog dana mora da bude u prvim redovima svakog pokreta koji se trudi da u narušenom zajedništvu obnovi Božje obličje. Ne samo da adventisti moraju da stvaraju takvo zajedništvo već se moraju potruditi da se ono umnožava i tako poveća broj zdravih zajednica.

Ipak, među adventistima vlada snažan, nezavisan duh. Može li zaista biti da je adventizam neosetno prihvatio grubi individualizam zapadnog sveta kao svoje jevanđelje? Da li smo mi, koji govorimo tako mnogo o stvaranju, propustili da primetimo prvobitnu Božju svrhu, dok je stvarao naše praroditelje, da žive u zajedništvu jedno s drugim i sa Bogom? Zašto se mi, kao adventisti, borimo jedni protiv drugih da bismo stvorili vlastiti uspeh, umesto uspeha u okviru zajedništva? I kao što je Džudi Gorman dobro primetila: „Samodovoljnost i lična nezavisnost, karakteristična za naše sadašnje procenjivanje uspeha, potpuno je strana Božanstvu koje opstaje u međuzavisnom zajedništvu.“

Ako treba da odražavamo božansko obličje u svojoj Crkvi, imperativ je da izgradimo Crkvu koja će poštovati zajedništvo, i pokazivati spremnost da živi u zajedništvu, u onoj meri u kojoj je to zajedniš-

tvo potčinjeno Božanstvu. Moramo odbaciti nagrade za pojedinačna dostignuća i prihvatiti ideju o grupnom dostignuću. Bog želi da živimo u međuzavisnosti, a ne u suparništvu. Zamisao o međuzavisnosti u zajedništvu ukorenjena je u trojednom Bogu i u samom stvaranju po „našem“ (množina) obličju, kako je to Bog rekao. Bog nije stvorio društva sačinjena od jedne osobe, već samo zajednice. Bog koji živi u grupi stvorio je grupe.

Praktična posledica našeg gledanja na Boga kao Stvoritelja zajedništva jeste da uvidimo apsolutnu potrebu da živimo u zajedništvu s drugim hrišćanima. U tom smislu, nemoguće je biti hrišćanin a živeti izolovano, jer tako postupati znači živeti odvojeno od Božjeg obličja i namere koju je Bog imao s čovečantvom.

Često čujemo neku osobu kako kaže da on (ili ona) može da bude dobar hrišćanin nezavisno od Crkve. Međutim, shvatanje funkcije zajedništva kao Božjeg obličja čini da pomenuti stav mora da bude anatemisan. Ne postoji hrišćanstvo odvojeno od zajedništva. Koliko god ljudi pokušavali, nikada ne mogu obnoviti Božje obličje u sebi bez uključivanja u zajedništvo. To uključivanje u zajedništvo ne znači samo biti vernik neke crkve ili čak posećivati crkvu. Uključivanje u zajedništvo znači živeti u međusobnoj zavisnosti sa drugim hrišćanima. Džudi Gorman je to vrlo pronicljivo opisala:

„Biblijski gledano... nama je neophodno zajedništvo da bismo ostvarili svoje nastojanje da odražavamo Božje obličje. Ta svest o našoj međuzavisnosti deo je obličja po kome smo stvoreni. Nikada nećemo biti potpuni ako ne budemo davali sebe drugima i primali od drugih. Za vernike, biti u Hristu znači biti u odnosu sa drugim delovima Njegovog Tela.“

8. Subota, 23. februar 2013.

Subota i zajedništvo 1.

Bog je stvorio čovečanstvo da živi u zajedništvu, baš kao što i Trojstvo živi u zajedništvu. Šta je, onda, svrha tog zajedništva? Ta svrha može se shvatiti jedino u svetlosti Edema. Mi smo već prime-

tili da je jedan od bitnih ciljeva stvaranja ovog prvog zajedništva bio umnožavanje, reprodukcija. Edemska scena sada odslikava i drugu funkciju pravog biblijskog zajedništva.

Bog je šestog dana stvorio ljudski rod. Kada je sunce zašlo na zapadu tog prvog petka uveče, Bog je objavio početak svoje Subote, sedmog dana. Tom prilikom Bog je odvojio sedmi dan kao vreme posvećeno odmaranju ljudskog roda i kao vreme koje će ljudi provoditi sa Bogom i jedni s drugima. Mi adventisti provodili smo dosta vremena govoreći o danu odmora kao o sedmom danu, i dobro je što smo tako činili, ali nadamo se da u procesu naglašavanja toga dana nismo zaboravili da naglasimo i njegovu svrhu.

Prenatrpami obavezama savremenog života, skloni smo da naglasimo vrednost subotnog odmora, kao utočišta od haosa savremenog načina ponašanja. I zato smo mnogo govorili o „odmaranju“ subotom. Međutim, prvobitna funkcija Subote nije bila odmaranje, pa odmaranje ne treba da se nalazi u središtu posmatranja ni danas. Adam i Eva nisu imali potrebe za odmaranjem. Oni se nisu bavili nikakvim radom. Njihov prvi celi dan života na Zemlji bio je Subota. Njima je bilo rečeno da prestanu da se bave svojim poslovima, ali ne da bi se kao ljudi odmorili, već da bi ostvarili zajedništvo s beskrajnim Bogom celog svemira.

Dajući Subotu kao dar čovečanstvu, Bog je naziva „svojom subotom“. To nije subota kojom se proslavljalo odmaranje ljudskog roda, već je to bio dan kada se proslavljao božanski odmor. Ljudski rod bio je pozvan da uđe u božanski odmor prestajući da se bavi svojim poslovima, kao što je i Bog prestao da se bavi svojim, u taj isti sedmi dan (Jevrejima 4, 10). Zašto je Bog pozvao ljude da uđu u Njegov subotni odmor? Da bi mogli da provedu vreme u razvijanju zajedništva s Njim i jedni s drugima! Adamu i Evi bilo je potrebno da se upoznaju s Bogom koji ih je stvorio. I Bog ih je tako pozvao da svojih prvih celih 24 sata provedu u zajednici s Njim.

Naš Bog je Bog međusobnih odnosa. On je Bog zajedništva. Zato smo obavezni da kada kao adventisti, hršćani i vernici naglašavamo Subotu, govorimo o funkciji Subote kao vremena datog ljudima i Bogu da ostvare blizak međusobni odnos. Upravo zato je i naša poruka o Suboti tako potrebna današnjem svetu – ne samo zato što užurbana trka ljudskog društva zahteva dan odmora, već i da bismo imali jedan

poseban dan da istaknemo zajedništvo. Subotom Bog očekuje od nas da se izdvojimo iz svih narušenih zajednica, u kojima moramo da delujemo u toku sedmice, da bismo mogli da učestvujemo u zajedništvu obnovljenom putem odnosa koji smo uspostavili s Bogom. Ljudska tragedija događa se, mnogo puta, samo zato što propuštamo da vidimo istinsko zajedništvo koje se uspostavlja i razvija u našim crkvama sedmoga dana. Mnogo puta otkrivamo da ljudu svetkuju sedmi dan, ali da potpuno zanemaruju da izgrađuju odnos sa Bogom i s drugim hrišćanima. Ukoliko neko ne gradi takav odnos u zajedništvu, postaje kriv za kršenje Subote. Svetkovati Subotu kao takvu znači, u stvari, uopšte ne svetkovati Subotu, jer njena je svrha razvijanje odnosa s Bogom u kontekstu zajedništva sa drugim hrišćanima.

9. Subota, 02. mart 2013.

Subota i zajedništvo 2.

Bog međusobnih odnosa stvorio je ljude ne samo da žive u zajednici jedan s drugim već i u zajednici s Bogom. Osim toga, On se postarao za posebno vreme, odvojeno još u Edemu, da ljudski rod napusti narušenost i uništenost ljudskih oblika radnog zajedništva i da uđe u radost subotnog odmora, uzimajući vremena da razvije vertikalni odnos zajedništva s Bogom i horizontalni odnos zajedništva s ljudskim rodom. Jedino se u tom slučaju može obnoviti božansko obličje u čoveku. Adventisti pre svih drugih hrišćana treba da propovedaju i da prikazuju posledice življenja u zajedništvu s Bogom i ljudima u toku sedmog dana.

Takvo zajedništvo ne razvija se jednostavno time što se nalazimo u velikoj grupi, u crkvi, u subotno jutro, što slušamo propovednika kako nam objašnjava Reč, dok vernici proučavaju potiljke onih ispred sebe. To bi bilo naličje stvarnog zajedništva. Takvo razumevanje Boga i ljudi u zajedništvu subotom ukazuje da još moramo da se potrudimo da otkrijemo novi način bavljenja crkvom, različit od srednjovekovnog modela bez učestvovanja, i danas u upotrebi. Pošto je subotno jutarnje bogoslužje prvenstvena aktivnost većine današnjih adventista, to bi moglo da znači da treba da stvorimo potpuno novi model crkve

u subotno jutro. Sve što činimo u Subotu mora da bude učinjeno s namerom da izgradimo odnose s Bogom, u zajedništvu koje podrazumeva i međusobne odnose nas kao hrišćana. Sve delatnosti treba da se ispituju u svetlosti te funkcije. Prema tome, hajde da ispitamo šta to činimo u subotno jutro i da sebi postavimo važno pitanje: da li ta aktivnost izgrađuje zajedništvo? To ne znači da su naše aktivnosti kojima se ne izgrađuje zajedništvo loše. Međutim, ako se bavimo jedino aktivnostima koje ne izgrađuju zajedništvo, mi ćemo promašiti suštinu svega što znači biti crkva – naime, živeti u zajedništvu.

Apostol Jovan jezgrovito objašnjava šta treba da bude osnovna svrha okupljanja crkve: „Što bješe od početka, što čusmo, što vidjesmo očima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše o riječi života, i život se javi, i vidjesmo i svjedočimo i javljamo vam život vječni, koji bješe u oca, i javi se nama; što vidjesmo i čusmo to javljamo vama da i vi s nama imate zajednicu; a naša je zajednica s ocem i sa sinom njegovijem Isusom Hristom.“(1. Jovanova 1:1-3)

Čak i apostol Jovan shvata da je suštinska funkcija propovedanja Reči u tome da se stvaraju zajednice povezane i vertikalno i horizontalno; zajedništvo s Bogom i zajedništvo jednih sa drugima. Reč se ne propoveda da bismo stekli čisto intelektualno razumevanje izvesnih dogmi. Reč se propoveda u cilju obnavljanja zajedništva, i onog sa Bogom i onog s ljudskim rodom. To je suština izveštaja o stvaranju i suština Hristove misije, prema rečima apostola Jovana. Neće postojati nikakva crkva ukoliko se ne stvori zajedništvo.

10. Subota, 09. mart 2013.

Mala grupa kao mesto isceljenja i pomirenja

Ljudski rod izašao je iz Božje ruke kao savršeno delo stvaranja, po Božjem obličju. I pošto je bio tako načinjen, ljudski rod je morao da živi u zajedništvu s ljudskim bićima i sa Trojstvom, pošto je i Trojstvo živelo u zajedništvu. Edem je postojao samo dok su Adam i Eva živeli u pravom zajedništvu s Božanstvom. Čim je zajedništvo s Božanstvom narušeno, ljudski rod je ušao u svet narušenog zajedništva. Taj prekid bio je dvostruk: ljudi više nisu živeli u zajedništvu

s Bogom , ali ni jedni s drugima. Biblijski izveštaj je priča o Božjim nastojanjima da obnovi zajedništvo prekinuto usled greha.

Treće poglavlje 1. Mojsijeve iznosi žalosnu priču o nestanku tog bezazlenog zajedništva. Čim je Eva uzela zabranjeni plod, lako je ubedila i svog muža da joj se pridruži u grehu. Nešto u njihovom telesnom srcu navelo je ljude da se bolje osećaju ako nisu sami u činjenju zla. Smatraju se opravdanim pred sobom, ukoliko su i drugi učinili istu grešku.

Stanje bezazlenosti naglašeno neodevenošću Adama i Eve otkriva da su bili potpuno otvoreni jedno prema drugom i prema Bogu – što predstavlja ideal potpunog zajedništva. Uživali su u potpunoj međusobnoj iskrenosti. Međutim, čim su naši praroditelji sagrešili, primetili su da nisu odeveni i pokušali su da se sakriju pred Bogom (1. Mojsijeva 3,6.7). Taj postupak otkriva kidanje zajedništva pod uticajem greha. Otvorenost u zajedništvu vrlo je retka ako ljudska bića pokušavaju da sakriju svoje istinsko „ja“ pred drugima i pred Bogom. Hristova je misija da obnovi ono što je bilo prekinuto i da uspostavi novo, otvoreno zajedništvo (Luka 4,18). Crkve koje su uključene u Hristovu misiju pokušavaće da uspostave otvoreno zajedništvo koja će podsećati na naše edemsko poreklo.

Niko nije rekao Adamu i Evi da su neodeveni. Oni su krivicu pripisali sebi i Bogu, za koga su mislili da više nije zainteresovan da održava odnos s njima. Poznavanje dobra i zla navodi na izricanje sudova. Upravo taj duh uništavao je zajedništvo u toku ljudske istorije i predstavlja najvećeg razoritelja zajedništva čak i u naše vreme. Ljudi u grehu uvek pokušavaju da osude nekog drugog u nastojanju da izbegnu da sami budu osuđeni za učinjeno zlo. Takvo osuđivačko ponašanje može se videti u kancelarijama, kada šefovi pokušavaju da okrive podređene za greške koje su sami načinili. Takvo osuđivačko ponašanje vidi se u domu, kada muž pokušava da okrivi ženu što nije disciplinovala decu. Vidi se u crkvi kada pastor pokušava da okrivi crkvu za svoje propuste, govoreći da bi obavio bolji posao da ima na raspolaganju bolju crkvu. Svi ti pokušaji okrivljavanja razorno deluju na onu vrstu zajedništva koju Bog želi da ostvari.

Isus je došao da pomiri ljudski rod s Bogom i Njim samim. Kako je to učinio? Uzmajući krivicu na sebe, a ne zbacujući je. On je postao greh i na sebe primio Božju kaznu za greh. Nije pokušavao da optu-

ži ljudski rod, jer je obnavljao izgubljeno zajedništvo, a to se može postići jedino odbijanjem da se krivica pripiše onima koji osuđuju. Starešine koje mogu da preuzmu krivicu na sebe i da je ne pripisuju drugima, to su starešine koje donose pomirenje. To je ona vrsta ljudi i danas neophodnih da vode male grupe. Vođe koje uzvraćaju optužbama učiniće svoje grupe neuspešnim, dok će vođe koje pokazuju da prihvataju druge i da ih vole biti u stanju da organizuju uspešne male grupe. Zajedništvo se obnavlja kada se osuda prima, a ne uzvraća; zajedništvo se gubi kada ljudi optužuju jedni druge i celu grupu. Uzajamno osudjivanje najveće je prokletstvo svakog pravog zajedništva.

U Edemu je izgubljeno istinsko zajedništvo, znači mesto gde su pripadnici ljudskog roda mogli da upoznaju Boga i jedni druge putem bliskih međuljudskih odnosa. Bog je stvorio ljudski rod da njegovi pripadnici žive jedni s drugima u međusobnoj zavisnosti. Razorenost našeg današnjeg društva zapaža se na milionima ljudi u Crkvi i izvan nje koji pokušavaju da žive nezavisno, iako su stvoreni da žive u stanju međusobne zavisnosti.

Kao posledica tog duha nezavisnosti koji vlada čovečanstvom u ovo naše vreme, većina ljudi neprestano izriču svoje sudove jedni o drugima. Iz tog razloga, neophodno je da ljudi danas pristupe pomiriteljskim grupama, što iziskuje takve vođe malih grupa koji ne osuđuju pripadnike grupe, već pokušavaju da, poput Isusa, organizuju pomiriteljsko zajedništvo. Jedna od funkcija malih grupa jeste da postanu sigurno mesto gde će čovek moći da se leči od svojih promašaja. Pomiriteljske grupe ljudi koje odbijaju da izriču osudu jedni drugima mogu, silom Svetoga Duha, da vrata proces unazad. Ljudi koji pokušavaju da žive nezavisno od drugih i propuštaju da postanu članovi pomiriteljskih grupa ne mogu se izlečiti od svoje promašenosti.

11. Subota, 16. mart 2013.

Disfunkcionalna crkva i grešnik

Četvrto poglavlje 1. Mojsijeve prikazuje veliki korak u procesu propadanja i gubitka zajedništva. Tu deca Adama i Eve izriču osude jedni drugima i ubijaju jedni druge. Ubistvo je konačni rezultat

sakrivanja od Boga i jednih od drugih, kao i međusobnog osuđivanja. Upravo zato je Isus izjavio da je onaj koji se gnevi na svoga brata upravo izvršio ubistvo (Matej 5,21.22). Ukoliko želimo da zaustavimo poplavu ubistava u našem društvu, treba da učimo ljude da prestanu da se skrivaju jedni od drugih i od Boga. Većina ubica pojavljuje se u okviru porodice. To se može pripisati činjenici da su porodice postale disfunkcionalne zajednice gde preovlađuje individualizam. Obnavljanje istinskog zajedništva jedino u Crkvi ne može da spreči „ubijanje“ koje se događa usled toga što ljudi izriču presude jedni drugima. Pošto se disfunkcionalnost iz porodice preselila u Crkvu, mnoge crkve postale su disfunkcionalna zajedništva. Propuštanje da se obnovi pravo zajedništvo sprečava Crkvu da u svetu odigra pomiriteljsku ulogu u skladu sa Božjom željom.

Disfunkcionalne crkve pojavljuju se svaki put kada vernici žive nezavisno jedni od drugih, umesto da održavaju međusobnu zavisnost zastupljenu u edemskom idealu. U disfunkcionalnim crkvama, kada neki vernik sagreši, crkva postaje dublje zainteresovana da izrekne osudu za njegov greh nego da spase grešnika i da mu pomogne. Takve crkve brze su da preduzmu korake i izreknu disciplinske mere, a retko se trude da vrate onoga koji je pao. U disfunkcionalnim crkvama, kada pastor doživi moralni pad, crkva bez oklevanja preduzme korake da ga ukloni s njegovog mesta, i dobro je što to čini; međutim, to je za nju kraj tog slučaja. Crkva je delovala i pastor-grešnik biva prepušten sam sebi da trpi posledice svog greha.

U zdravim crkvama preduzimaju se odgovarajuće mere, ali ranjeni grešnik nije prepušten sam sebi; crkva će se potruditi da vrati pastora na pravi put. U stvari, zdrave crkve više su zainteresovane da pomognu i da vrate na pravi put nego da izreknu osudu. One su u stanju da odvoje greh od grešnika. Slično tome, u zdravim crkvama, na primer, vernik koji pogreši i počne da puši ne odlazi daleko od crkve, jer se plaši osude. Umesto toga, takav vernik oseća potrebu da dolazi u crkvu, jer ga ona neće osuditi, nego će se potruditi da mu pomogne da savlada svoju slabost. Zdravo pomiriteljsko zajedništvo ideal je koji svedoči svetu da crkva zaista poznaje Isusa. Grešnici su voleli Isusa i grešnici će voleti i crkvu koja primenjuje Isusove metode postupanja prema grešnicima.

Najbolji primer za to je biblijski izveštaj o ženi koja je bila uhvaćena u preljubi. Umesto da joj izrekne osudu, Isus ju je otpustio i rekao: „Idi i ne griješi više“ (Jovan 8,11). Odmah posle tog izveštaja, Jevandelista Jovan zapisuje događaj o tome kako Isus razgovara s nekim farisejem o osuđivanju. Zapazite šta Isus izjavljuje: „Vi sudite po tijelu, ja ne sudim nikome“. Njegovo ponašanje potpuno je suprotno ponašanju ljudi u disfunkcionalnim crkvama, gde uvek izriču osude jedni drugima. Bog je pozvao crkve da budu zajednice koje slede Isusa tako što će prihvatati, podržavati i voleti, a ne osuđivati jedni druge. Crkva treba da bude poznata u društvu kao „sigurno“ mesto gde ljudi mogu da budu ono što jesu i da znaju da će ipak biti prihvaćeni. To će biti dokaz da je crkva pomiriteljsko zajedništvo kakvo Bog želi da ona bude.

12. Subota, 23. mart 2013.

Kajinov duh i crkva

Kajin i Avelj doneli su svoje žrtve pred Boga. Iako je Bog zatražio da to budu krvne žrtve, Kajin je odlučio da donese plodove polja. Avelj je prineo krvnu žrtvu. Njegova žrtva bila je prihvaćena, dok je Kajinova odbijena. Zašto? Avelj je gajio ovce. Njemu je bilo lako da izabere ovcu iz svog stada, dok je Kajin bio zemljoradnik. Da bi prineo krvnu žrtvu morao se obratiti za pomoć svome bratu. Odbio je da to učini. Kajinov prvi greh bio je individualizam, odbijanje da se osloni na zajedništvo. Posledica je bila najpre samoopravdanje, zatim gnev i, konačno, ubistvo.

Međutim, Bog nije uzvratio osudom. Srce Boga Biblije vidi se u Njegovom pokušaju da se približi Kajinu. Bog je želeo iznad svega da uspostavi odnos sa Kajinom, isti onakav kakav je održavao sa Aveljem. Bog je veliki obnovitelj prekinutih odnosa i zajedništva. I tako, umesto da izrekne osudu nad Kajinom, On mu je dozvolio da luta po Zemlji, nadajući se da će se Kajin jednoga dana vratiti Bogu.

Osnovna misao u priči o Kajinu i Avelju je potreba za zajedništvom. Čim je Kajin ubio svoga brata Avelja, Bog ga je pozvao i upitao gde mu je brat. Kajinov odgovor: „Ne znam; zar sam ja čuvar brata

svojega?“ ukazuje na istinu koju treba da naučimo iz ovog žalosnog događaja. Bog želi da shvatimo da smo zaista čuvari „brata svojega“. Svet danas sledi Kajinov primer i ne želi da bude čuvar brata svojega. Kajinov odgovor otkriva da je propustio da razume Božji plan da ljudi treba da žive u zajedništvu jedni s drugima. Kajin je odbacio zajedništvo i prihvatio individualizam.

Pošto je lutao po licu zemlje, Kajin se konačno nastanio u zemlji Nod, oženio se i dobio sina Enoha. Na tom mestu, kako Biblija izveštava, Kajin je podigao grad (3), nazvavši ga po svome sinu. Kada ljudi grade sebi gradove, oni se udaljuju od istinskog zajedništva. Podstaknut svojim buntovništvom, Kajin je sagradio grad. Gradovi nastaju zbog rasturenih osnosa. Nije Božji plan da ljudi žive u gradovima. Što ljudi žive bliže jedni drugima, kao što je slučaj u gradovima, to se manje međusobno poznaju, i manje se uspostavlja zajedništvo. Konačni znak grada je buntovništvo koje se dogodilo u Vavilonu. U to vreme Bog je razdelio ljudski rod, te su se u manjim grupama rasejali po celoj Zemlji.

Kajinova deca gradila su gradove. Gradovi nastaju kada se ljudi bune protiv Boga i protiv zajedništva koje On želi da uspostavi među svojom decom. Rastureni odnosi ne grade zajedništvo – oni grade gradove gde su ljudi udaljeni jedni od drugih. Ovde spomenuti grad nije definisan kao neki doslovni grad, iako i to može da bude uključeno u njegovu definiciju. Umesto toga, grad je ovde odredjen kao bilo koje mesto gde ljudi žive blizu jedni drugima, ali ne i u zajedništvu. Mnoge mesne crkve u selima i manjim mestima u tom smislu nalaze se „u gradovima“; to su tvrđave gde se ljudi skrivaju jedni pred drugima, umesto da žive u međusobnoj zavisnosti.

Danas se razorenost ljudskog roda posebno pokazuje u velikim gradovima. Mi imamo gradove, ali nemamo zajedništvo. Gradovi ga razbijaju. Zato je zadatak crkava, čak i onih smeštenih u gradovima, da se trude da grade zajedništvo. Međutim, umesto da grade zajedništvo, crkve grade velike imperije za sebe. Bog nije zadivljen velikim građevinama ili mamutskim ustanovama koje podižemo, odnosno organizujemo. Njegov plan ne poziva na velike organizacije, već na zajedništvo. Prostrane, pa čak i male bogomolje mogu se pretvoriti u gradove. Ljudi se mogu izgubiti u bogomoljama, iako prisustvuju bogoslužjenjima svake subote, jer ne uspevaju da ostvare zajedništvo.

Ukoliko crkva ne organizuje male grupe, u kojima ljudi mogu da nađu zajedništvo, mi i dalje učestvujemo u Kajinovom duhu gradeći gradove, umesto da pomognemo ljudima da pronađu stvarno zajedništvo. Gradovi pružaju lažno zajedništvo. Milioni ljudi nalaze se pod kontrolom ljudi na vlasti. Kada se to dogodi, tada nema zajedništva, ni u svetu ni u crkvi. Okupljanja ljudi u malim grupama imaju za posledicu stvaranje zajedništva. Crkve u gradu moraju se, dakle, usredsrediti na izgradnju zajedništva u gradu, umesto da pokušavaju da steknu vlast, odnosno moć.

Međutim, moramo shvatiti da gradski mentalitet može da postoji čak i u selima, a razorno zajedništvo može da se pojavi i u malim grupama. Mi ovde ne govorimo o nekom određenom mestu (gradu li selu), već o ponašanju, držanju. Gde god i kada god ljudi pokušaju da vladaju nad drugima, posledica je grad. Gde god i kada god su ljudi izolovani jedni od drugih i kada stvarno zajedništvo nije uspostavljeno, posledica je grad. Božji plan s Njegovim narodom jeste obnavljanje zajedništva. Stvaranje mesta na kojima ljudi mogu da budu otvoreni jedni prema drugima i slobodno pokažu da su ranjivi, gde nemaju potrebe za skrivanjem. Kao što je Garet Ajsenoglu rekao: „Tekst u 1. Mojsijevoj 1 do 11 govori o teologiji zajedništva kao o nečemu što se suproti uspostavljanju gradova i civilizacija. Razjedinjeno čovečanstvo gradi gradove. Zavetno čovečanstvo gradi zavetne porodične zajednice.“

13. Subota, 30. mart 2013.

Kafana kao falsifikat zajedništva crkve?

Usred naših današnjih usamljeničkih, prenatrpanih gradova, ljudski rod očajnički čezne za zajedništvom. Kada ne uspe da ga pronađe u nekoj crkvi, on pokušava da ga otkrije na nekom drugom mestu. Istovremeno, dok čeznu za istinskim zajedništvom, ljudi završavaju u lažnom. Kafana je možda najveći falsifikat zajedništva crkve.

„Kafana u susedstvu verovatno je najveći falsifikat onog zajedništva koje Hristos želi da uspostavi u svojoj Crkvi. To je imitacija koja nudi alkohol umesto blagodat, bekstvo od stvarnosti umesto stvar-

nosti, ali i tolerantan, ugodan, prihvatljiv vid druženja. Tu se niko ne sablažnjava. Svi su demokratski nastrojani. Tu vi možete kazati ljudima svoje tajne i oni ih obično neće prenositi drugima. Kafana cveta ne zato što su ljudi alkoholičari, već zato što je Bog u ljudsko srce usadio želju da se međusobno upoznaju, da vole i da budu voljeni.“ (Swingdoll, 128)

Ljudski rod danas očajnički čezne za zajedništvom. Ljudima je potrebno mesto gde mogu da osećaju ljubav i staranje, gde mogu da budu otvoreni pred drugima i da pokažu ranjivost, a da pri tom ne budu izloženi osudama. To je vrsta zajedništva koje Pismo objavljuje kao ideal od samog početka. Sada je vreme da se Crkva Isusa Hrista vrati građenju zajedništva, umesto da odražava razorenost zajednica svuda oko nas.

Male grupe sigurno neće rešiti problem nedostatka zajedništva u našim crkvama, ali će nam obezbediti okruženje gde će se zajedništvo pre pojaviti nego u usamljenosti koja, uprkos mnoštvu ljudi, postoji u većini naših mesnih crkava. Bog želi da stvarno upoznamo jedni druge, da budemo odgovorni jedni za druge, i da stvarno uđemo u zajedništvo jedni s drugima.

II tromesečje

14. Subota, 06. april 2013.

Bog je protiv hijerarhijskog upravljanja

Kada se Bog pripremao da pozove u postojanje svoj izabrani narod Izralj, prvo je morao da nađe vođu koji će biti u stanju da predstavi pravo zajedništvo. Taj vođa bio je Mojsije. Međutim, Mojsije po svojoj prirodi nije bio Božja vrsta graditelja zajedništva. On je bio naučen mudrosti egipatskoj. Njegovo obrazovanje ga je, u stvarnosti, pripremalo za vođstvo na disfunkcionalni način. Stil egipatskog rukovođenja najbolje se može simbolički predstaviti najpoznatijim znakom egipatske civilizacije - piramidom.

Piramidalni sistem organizacije znači da onaj na vrhu kontroliše celi sistem, dok ga ostatak piramide podržava. Prema tome, život postaje stalna borba da se čovek popne na vrh piramide, a kada stigne na vrh da se, što je moguće duže, zadrži na njemu, jer svi koji su dole očajnički pokušavaju da ga zbače s vrha i da se sami popnu na njegovo mesto. Tako je bilo u Egiptu gde je Mojsije stekao svoje obrazovanje, ali to nije bio sistem koji bi podržavao zajedništvo. U stvari, on je delovao nasuprot stvaranju zajedništva. Međutim, mnoge crkve i danas deluju po egipatskom sistemu, kojim se starešinstvo centralizuje u jednoj, dok joj svi drugi služe. To se posebno zapaža u malim crkvama gde neki patrijarh ili matrijarh dominira crkvom i sve odluke donosi sam.

Neki ljudi vole da pripadaju malim crkvama, zato što čeznu za mestom koje će ih učiniti poznatim. No, stvarnost nas uči da ograni-

čena veličina crkve ne ukazuje na to da se u njoj gaji stvarno zajedništvo, posebno ako se deluje po piramidalnoj šemi. U stvari, mnoge veće crkve imaju mnogo više zajedništva od nekih malih crkava. To je zato što su vernici organizovali svoju crkvu po Božjem planu zajedništva, a ne po piramidalnom egipatskom sistemu.

Mojsije je zaista bio školovan u toj hijerarhijskoj piramidalnoj školi upravljanja. Kada je otkrio da ga je Bog izabrao da bude izabavitelj Izrailja, odmah je pokušao da obavi izbavljenje na jedini način na koji je to znao – služeći se silom. Bog je morao da ga pošalje u pustinju na četrdeset godina da čuva ovce i da se uči zajedništvu umesto hijerarhijskom sistemu. Kada je dobro naučio tu lekciju, vratio se u Egipat, ne željan moći, već skroman, poučljiv, vičan zajedništvu. Zanimljivo je da Bog, kada je vratio Mojsija, nije želeo da ga vrati samog, već mu je pridružio brata Arona koji će govoriti umesto njega. On je otišao zajedno sa bratom. Starešinstvo je bilo podeljeno. To je pravi Božji plan na području starešinstva.

Po Mojsijevom novom shvatanju Boga, Bog nije Neko iznad svoga naroda, slično egipatskim faraonima, već Neko ko živi usred svoga naroda. To je bila demonstracija zajedništva koje je Bog želeo da uspostavi sa svojim narodom. Bog je želeo da Njegov narod uspostavi istu vrstu odnosa s Njim, kakvu je imao Mojsije. On nije pokušavao da uspostavi neko hijerarhijsko sveštenstvo. Bog je želeo da celokupni narod postane narod sveštenika (2. Mojsijeva 19,5.6). Bog je želeo da svi ljudi uspostave odnos s Njim, tako da svi postanu sveštenici. U tom smislu, vlast je bila podeljena među ljudima, umesto da bude utelovljena u jednoj osobi na vrhu, u Mojsiju.

15. Subota, 13. april 2013.

Male grupe i crkvena struktura

Božji početni ideal za Izrailja bio je da to bude carstvo sveštenika, ali je ta zamisao odbačena kada se Izrailj pobunio kod Sinaja. To je ipak ostao ideal na kome je Bog radio i koji je konačno ostvario u Novom zavetu. Poruka o sveštenstvu svih vernika ne znači da je svaki pojedinačni vernik zakon po sebi. Ona ukazuje, umesto toga, da

hrišćani treba da žive u pokornosti jedni drugima, umesto da pokušavaju da vladaju jedni drugima. Prava priroda te doktrine zahteva od hrišćana da žive u zajedništvu jedni s drugima.

Zajedništvo se uspostavlja jedino kada je starešinstvo preneto na više osoba. Gradovi učvršćuju vlast radi upravljanja drugima, a Bog raspodeljuje vlast da bi oslobodio svoj narod i pretvorio ga u pravu zajednicu. Stvarno zajedništvo ne može da postoji u organizaciji utemeljenoj na hijerarhijskom sistemu vlasti. Jedini put kada se Faraon predstavlja u pozitivnoj svetlosti u Bibliji jeste trenutak kada deli svoju vlast, kada je prenosi na Josifa. Uloga starešine zainteresovanog da izgradi zajedništvo sastoji se upravo u tome da se odrekne vlasti. Nagovešteno je da se Božji sistem vlasti predstavlja krugom umesto piramidom.

„Piramida nagoveštava da se čovečanstvo mora samo uzdići do neba. Krug nagoveštava da Bog mora da siđe s Neba na Zemlju. U piramidi, samo jedna osoba može u jednom trenutku da bude na vrhu. U krugu, svi su obuhvaćeni kao ravnopravni članovi zajedništva.“

Kada razmatramo strukturu većine današnjih Crkava, brzo shvatamo da ih je većina izgrađena po šemi piramide umesto kruga. U krugu, starešinstvo je raspodeljeno. Hijerarhijske Crkve ne usudjuju se da dozvole malim grupama da deluju, zato što se plaše da neće moći da ih kontrolišu. Strah od gubitka kontrole nalazi se i iza oklevanja većine crkava da uvedu sveštenstvo svih vernika, da opunomoće vernike da obavljaju sveštenu službu. To je zaista stvarni problem, ali na neki način mi moramo da pronađemo put da navedemo vernike da se ponašaju odgovorno, ne nastojeći previše da ih kontrolišemo. Svakako, možemo se osloniti na Hrista da kontroliše svoju Crkvu, jer naši ljudski pokušaji da to činimo samo dovode do toga da nam Crkva zaista izmakne kontroli. Jedino kada se odreknemo vlasti i kada je predamo vernicima, Crkva će zaista pravilno odražavati Boga, koji se stalno odriče vlasti. Konačni primer svega toga jeste utelovljenje, kada je Bog postao čovek i došao da živi među nama i s nama.

Služba malih grupa nije tek samo jedan program više, pridodat mnoštvu drugih, već postojećih programa u crkvi. Male grupe treba da postanu centralno organizaciono načelo na kome je Crkva izgrađena. Na taj način, moć se prenosi na vernike-laike i Crkva prestaje da bude klerikalni pokret. Model Crkve gde pastor ima vlast potekao

je iz otpadništva srednjeg veka, a tamo je direktno bio prenesen iz piramidalne strukture Egipta. Sada je vreme da se vratimo apostolskom modelu Crkve, gde sveštenstvo opunomoćuje vernike-laike i šalje ih u službu. Mala grupa je put za ostvarenje sveštenstva svih vernika u službi za Hrista. To je bila vrsta organizacije koju je Hristos želeo da ustanovi kada je osnovao hrišćansku Crkvu. To je, svakako, vrsta organizacije neophodne danas na velikom vrhuncu dela Hristove Crkve. I kao što je Ajsenoglu rekao:

„Male grupe treba da budu krugovi uzajamno povezanog sveštenstva, čija je vlast podeljena, gde svi brinu jedni o drugima, jer svaki pripadnik grupe pokazuje da je odan Bogu.“

16. Subota, 20. april 2013.

Jotorov model 1.

Tekst u 2. Mojsijevoj 19,6 opisuje stanje u izrailjskom logoru prilikom Jotorove posete, upravo u trenutku kada se Sefora vratila Mojsiju, svom mužu. Jotor je odmah primetio da najveći problem proističe iz Mojsijevog načina upravljanja. Naime, Mojsije se vratio piramidalnom sistemu rukovođenja u kome je odrastao. Posledica: Mojsije je bio iscrpljen i nije imao vremena za svoju porodicu, a narod nje ostvarivao zajedništvo s Bogom ni međusobno zajedništvo. Mojsije je trošio celo svoje vreme na rešavanje sukoba u narodu. On se ponašao slično mnogim današnjim pastorima koji troše sve svoje vreme da služe narodu, da se staraju o njemu, da stvore zajednicu potpuno zavisnu od propovednika. Izgleda da nismo puno naučili u toku protekle tri hiljade godina!

Jotorov predlog bio je vrlo jednostavan, ali potpuno suprotan teoriji rukovođenja grupom, prihvaćenoj u to vreme, ali i danas. Jotor je rekao da Mojsije treba da se odrekne jednog dela svoje vlasti i da svoja ovlašćenja prenese na druge, na svoj narod. On treba da to obavi na takav način da niko ne dobije odgovornost za više od deset osoba ili porodica. To je svelo vlast na meru danas nazivanu malom grupom. Istinsko biblijsko vođstvo ovlašćuje ljude i na „najnižim“ nivoima.

Posledica se ogledala u tome što je Mojsije bio slobodan da se bavi samo najkрупnijim problemima. To mu je pomoglo da ne sagori

na poslu, a oslobodilo je i ljude, jer su dobili pravo da sami rešavaju svoje probleme. Jotorov model je i danas model veoma dobre službe za Crkvu. Umesto da pastor bude primarni staratelj u Crkvi, on prenosi dužnost staranja za crkvu na svoje vernike, koji se brinu jedni o drugima. Takav sistem staranja o ljudima obezbedjuje bolji posao nego što ga sam pastor ikada može obaviti kako treba.

Božji plan za zajedništvo predstavlja rešenje za iscrpljeno, frustrirano sveštenstvo sadašnjeg vremena. Odustanite od jednog dela svojih ovlašćenja prenoseći ga na svoje vernike! Kada poverite nešto nekome, nemojte visiti nad njim da se uverite da li on to čini onako kako ste vi činili! Dajte mu slobodu i verujte mu! Što pastori budu više ovlašćenja prenosili na svoje vernike, to će „zdraviji“ biti njihov život, a život njihovih vernika duhovno usklađeniji.

17. Subota, 27. april 2013.

Jotorov model 2.

Svrha malih grupa je da se prenese ovlašćenje, da se prenese sveštениčka služba! Decentralizacija znači delegiranje sveštениčke službe. Na toj osnovi crkve treba da procene svoju strukturu malih grupa. Nije dovoljno samo imati male grupe. Pogrešna vrsta malih grupa može da stvori više problema nego što može da ih razreši. Male grupe treba da budu mesta gde se ovlašćenje prenosi na vernike. Da li služba malih grupa u vašoj mesnoj crkvi prenosi ovlašćenje vernicima, ili su one samo način da se ljudi kontrolišu? Istinske male grupe, izgrađujući zajedništvo, delegiraju ovlašćenja umesto da ih centralizuju u pastoru ili u drugim osobama koje se bave kontrolisanjem vernika u crkvi. Upravo su stres i prekomerni posao naveli Mojsija da prihvati novi sistem rukovođenja. Možda će visoki stres i predugo radno vreme navesti današnje pastore da preispitaju način kojim se bave crkvom te da razmotre mogućnost uvođenja novog stila službe. Time bi prenosili jedan deo svojih sveštениčkih ovlašćenja. Kada pastori to budu učinili, oni će ovlastiti svoje vernike da obavljaju službu jedni drugima umesto da zavise od pastora, glavnog i jedinog pastoralnog službenika mesne crkve.

Takav sistem – sistem u kome se prenosi ovlašćenja – zahteva i sistem podrške vođama. Jotorov sistem upravo je tako funkcionisao, budući da je Jotor poučio Mojsija da izabere starešine nad deset, starešine nad pedeset, stotinu i hiljadu ljudi ili porodica. Ove „uzdignutije» vođe trebalo je da pružaju podršku vođama desetina koje su bile stvarne vođe naroda u Mojsijevom društvu.

Jedan od najvećih problema u uspostavljanju službe vernika-laika u današnjoj crkvi ogleđa se u tome što se pastori trude da vernicima poveravaju službe u skladu s njihovom obdarenošću, ali propuštaju da izgrade strukturu podrške koja treba da ih podržava u njihovom radu. Jotorov plan da se izabere jedna osoba da pruža podršku deseterici drugih bila je vrlo uspešna u Mojsijevo vreme. Svakako da je to minimalna podrška neophodna da se danas uspešno obavi služba vernika-laika. Međutim, uzimajući u obzir složenost prilika u naše vreme, jedna osoba mogla bi biti neophodna da pruži podršku svakoj trojici ili četvorici vernika koji obavljaju neku službu. Naravno, sve to znači da će mnogo ljudi biti obuhvaćeno službom, ali i da će to biti služba uzajamne podrške, umesto da vođe malih grupa samo izveštavaju pastora, što je model načinjen po ugledu na Mojsijevu piramidalnu šemu upravljanja. To danas jednostavno neće uspevati, čak ni u službi malih grupa.

Prema Jotorovom modelu, Mojsije se od čoveka koji jedini donosi odluke preobrazio u čoveka koji nadzire i ispituje odluke i sudove drugih. Kada crkve budu prihvatile ovaj Jotorov sistem rukovođenja, one će se promeniti, te će, umesto da pastor bude glavni u pružanju nege i donošenju odluka u crkvi, vođstvo biti preneto na mnoge, i svi vernici u Božjem narodu biće opunomoćeni za službu. Crkva zaista treba da postane sveštenstvo svih vernika.

18. Subota, 04. maj 2013.

Stari zavet i male grupe

Jotorov model imao je trajni uticaj na Izrailj tokom celog razdoblja sudija, a kasnije je uticao i na otvaranje judejskih sinagoga, koje su se mogle organizovati čim bi se okupilo deset vernika. Božji poziv

izrailjskom narodu obuhvatao je i celokupnu zamisao o delegiranju rukovodećih funkcija na pripadnike samog naroda. Otpad Izrailja dogodio se kada je počeo da kopira okolne narode i prihvatio cara da vlada narodom, što je bilo potpuno suprotno Božjoj volji. I ponovo vidimo Božje stpljenje na delu, jer je narodu dopustio da razvija koncept monarhije, iako je ona bila u suprotnosti s Njegovim planom. Ponekad nam Bog dozvoljava da učimo na težak način.

Ideju o stvaranju malih grupa iz perspektive Starog zaveta razumećemo jedino ako se potrudimo da shvatimo božanski ideal od samog početka. Već smo videli da je Božanstvo mala grupa koja deluje u uzajamnoj zavisnosti sa Ličnostima Trojstva. Uz to, Bog je stvorio Adama i Evu sa ciljem da uspostavi odnos i uđe u zajedništvo s njima. U tom savršenom zajedništvu u Edemu oni su bili sposobni da se potpuno otvore jedni prema drugima – da budu „neodeveni“, a da se, ipak, ne stide. No, čim su sagrešili, osetili su se „neodeveni“ i sakrili su se, jer greh je narušio zajedništvo njihove male grupe. Sve od pada u greh Bog je ulagao napore da obnovi narušene odnose. U vreme Starog zaveta Bog je to pokušavao preko malih grupa, radije nego preko velikih koje je stvarala ljudska buntovnost. Drugi način na koji je Bog nastojao da obnovi istinsko zajedništvo bio je preko prenošenja ovlašćenja, što je uočljivo u suprotnosti između egipatskog modela i Jotorovog modela, za koji je Bog hteo da ga Izralj prihvati.

Današnje crkve, zainteresovane da budu pomiriteljska zajedništva, svakako će nastojati da se vrate idealu Edema. One će podupirati ideju o prenošenju zaduženja s malog broja ljudi na veći broj njih. One će se potruditi da ovlaste vernike za vršenje službe, šaljući ih u službu, umesto da nastoje da kontrolišu sve službe. One će podupirati male grupe, gde će vernici biti poučeni da medjusobno ne izriču osude, već da izgrađuju otvorenost i poverenje unutar zajedništva. To je Božji plan sa čovečanstvom. Upravo radi ponovnog organizovanja takve vrste društva, Isus je ušao u ljudsku istoriju, da bi otkupio ljudski rod od pada i da bi još jednom obnovio u njemu istinsko zajedništvo. Dok budemo ispitivali Isusovu službu, mi ćemo otkriti da je svrha Njegove službe bila isto to, naime, da prenosi ovlašćenja i da stvori male grupe u kojima će vođe biti ovlašćene i podržavane u stvarnom zajedništvu.

19. Subota, 11. maj 2013.

Isus i male grupe 1.

Dok Stari zavet objavljuje da je teologija zajedništva svojstvena Božanstvu, Novi zavet pruža jasniju sliku kako takvo zajedništvo može da se praktično ostvari u svakodnevnom životu Crkve. Isusova služba utelovljenja na taj način postaje idealni ekran za posmatranje i razumevanje Božjeg plana za ljudski život u zajedntvu s Bogom i međusobno.

Kada je granula zora Novog zaveta, Crkva je kao zajedništvo bila potpuno zaboravljena u metežu nastalom oko oštre borbe fariseja i ostalih oko vlasti, jer njima je bilo daleko više stalo do položaja nego do razvitka zajedništva. Hijerarhijske vođe zamenile su starešine po sistemu kruga, pa je bitka oko toga ko će se naći na vrhu piramide dominirala judaizmom toga vremena.

Isus se upravo tada pojavio i počeo da gradi pokret čvrsto utemeljen na zajedntvu i delegiranom rukovođenju preko opunomoćenog naroda. Naša misao vodilja ovde nije samo teorija ili pretpostavka; mi smo dobili živi primer o tome kako opunomoćiti vernike-laike za službu.

U periodu od tri i po godine Isus je služio na planeti Zemlji. Ponekad je govorio velikom mnoštvu, ali je većinom radio u maloj grupi od dvanaest ljudi, koje je nazivao Dvanaesticom. Isus je proveo tih nekoliko godina ulivajući svoj život u tih nekoliko sledbenika – u dvanaesticu, sedamdeseticu i žene koje su ga sledile. Međutim, Isus je za sva vremena promenio svet. Većina današnjih crkava usredsređuje se na mnoštvo i čudi se što nema većeg uticaja na svet oko sebe. Možda je zato upravo sada vreme da pregledamo Isusovu metodologiju u svetlosti Njegove teologije zajedništva.

Isus nije pokušavao da zadobije mnoštvo. U stvari, ponekad je čak obeshrabriovao ljude da krenu za Njim. On se usredsređivao na male grupe, znajući da će preko njih konačno dopreti i do mnoštva i objaviti mu svoju nauku. Trajna služba oblikuje se jedino kada opunomoćujemo ljude putem službe malih grupa. Veliki govornici iz prošlih vremena koji su pokušavali da dosegnu mnoštvo bez osnivanja službe malih grupa, neizbežno su propuštali da obezbede

trajne rezultate svojih napora. Nasuprot tome, Džon Vesli, prateći svoje propovedanje osnivanjem malih grupa, ne samo da je gledao kako veliko mnoštvo prihvata veru u Hrista već i kako se pretvara u Njegove trajne učenike.

20. Subota, 18. maj 2013.

Isus i male grupe 2.

Pošto je Isus još u početku organizovao svoje učenike kao malu grupu, nije uopšte čudno da su i oni organizovali crkvu malih grupa. Kasnije, u ovoj knjizi, mi ćemo istraživati crkve po kućama koje su bile karakteristika rane Crkve. U ovom trenutku, samo upamtite da je to bio model preuzet od Isusa. Oni su smelo sledili taj model. Isus im je pokazao da je način da se dosegnu mase upravo sistem malih grupa, gde se stiče iskustvo istinskog zajedništva. To svakako nije isključivalo propovedanje Reči, ali je to propovedanje bilo podržavano strukturom malih grupa.

Karakteristika Hristove službe bila je da se On prvenstveno posvećivao maloj grupi ljudi umesto masama, da bi se mase još uspešnije doogle jevanđeljem. Grupa od njih dvanaest bila je Hristova osnovna organizacija za obavljanje Njegovog velikog evandeoskog zadatka. On nije davao nikakve složene šeme, nikakve velike organizacijske karte. On je, jednostavno, organizovao i obučio malu grupu. I promenio svet. On se nije bavio građenjem velikih ustanova, bio je zauzet izgrađivanjem ljudi. Za Isusa, međuljudski odnosi bili su nešto najvažnije u onome o čemu je govorio. Bog koji je živeo u zajedništvu sada je došao na Zemlju da pruži ljudskom rodu živi prikaz šta znači živeti u zajedništvu. Prva Crkva je tako dobro obavljala službu međuljudskih odnosa baš zato što su je videli primenjenu u službi samoga Učitelja.

Grupa od njih dvanaest poticala je iz raznih disfunkcionalnih grupa i porodica. Jakov i Jovan dolazili su iz doma gde ih je majka uvek gurala da se postave ispred ostalih – da budu ljudi koji kontrolišu ostale. Partija zelota, iz koje je bio Simon, pokušavala je da stekne kontrolu služeći se vojnom silom. Matej se služio silom Rima da naplati ogroman porez od stanovništva. To nisu bili ljudi sa kojima

bismo želeli da gradimo zajedništvo, ali Isus ih je izabrao da nam pokaže da čak i ljudi iz problematičnih grupa i porodica mogu u Njemu otkriti stvarno zajedništvo.

Ponekad ljudi smatraju da se jedini način da se uspostavi dobro zajedništvo sastoji u tome da se od samog početka uključe pravi ljudi, odnosno da se isključe oni nepodobni. Ljudi neprimerenog ponašanja mogu da unište grupu - oni mogu da predstavljaju pravi rizik i izazov. Međutim, Isusov model službe ukazuje da neugodni ljudi mogu da se radikalno promene jevanđeljem, tako da i oni steknu iskustvo stvarnog zajedništva. Pošto svi mi u izvesnoj meri loše funkcionišemo, Isusov model nam daje nadu da nas On može preobraziti u ljude koji istinski pripadaju zajedništvu s Njim i mogu da zadobiju druge.

S obzirom na Isusovo bavljenje malom grupom i imajući u vidu Njegov primer usmeravanja najvećeg dela svoje službe na razvijanje malih grupa, imperativ je da crkve danas budu uključene u službu malih grupa. Na taj način one organizuju svoju službu po uzoru na Hristovu službu. Nezamislivo je da Crkva izgrađena na biblijskom temelju može da postoji bez službe malih grupa, pošto su male grupe predstavljale suštinu Hristovog načina službe.

21. Subota, 25. maj 2013.

Isusovo novo zajedništvo

Isus nije jednostavno izabrao dvanaesticu i obučio ih da samostalno obavljaju svoju službu. Veliki deo svog vremena On je provodio u nastojanju da razvije zajedništvo među njima. Oni, u početku, nisu imali poverenja jedni u druge. Oni nisu bili otvoreni jedni prema drugima niti dovoljno osećajni, već su se umesto toga uzajamno optuživali. Isus je morao sve to da promeni, ako je trebalo da oni predstavljaju novo zajedništvo koje je On stvarao – novi Izrailj.

Prvobitna dvanaesticu bili su Jakovljevi sinovi – porodica. Isus je pozvao novu dvanaesticu da postanu nova porodica. Stara Jakovljena porodica pokazivala je izvesnu seksualnu i duhovnu poremećenost: oni su prodali svoga brata za roba i pobili celo selo nezaštićenih ljudi. Nova Isusova porodica bila je pozvana da napu-

sti tako destruktivan životni obrazac. Trebalo je da postanu porodica koja se pomirila i koja deluje pomiriteljski. Trebalo je da budu mala porodica i da budu jedinstvena grupa, odvojena za Isusa.

Da bi naglasio zajedništvo koje je želeo da uspostavi, Isus se poslužio rečima koje opisuju porodicu, i tako prikazao odnose koje ljudi treba da uspostave jedni s drugima. Trebalo je da jedni druge zovu „braćom“ i „sestrama“. U stvari, Isusov najjasniji opis tog novog zajedništva je Njegov zahtev u dvanaestom poglavlju Jevanđelja po Mateju: „Dok on još govoraše ljudima, gle, mati njegova i braća njegova stajahu napolju i čekahu da govore s njime. I neko mu reče: eto mati tvoja i braća tvoja stoje napolju, radi su da govore s tobom. A on odgovori i reče onome što mu kaza: ko su braća moja i ko je mati moja? I pruživši ruku svoju na učenike svoje reče: eto mati moja i braća moja. Jer ko izvršuje volju oca mojega koji je na nebesima, onaj je brat moj i sestra i mati!“

Isusovo novo zajedništvo nadilazi prirodnu porodicu. Ljudi privučeni Njemu treba da budu deo Njegove nove porodice. Sama činjenica da se Isus poslužio porodičnim izrazima da opiše odnose koje vernici treba da uspostave jedni s drugima i s Njim, predstavlja znak da su upravo međuljudski odnosi u samoj suštini novih zajednica. Ranije je nastojanje da se stane na vrh piramide predstavljalo osnovni cilj, ali je Isus pokušao da uspostavi novo zajedništvo – obnovljeni Edem – gde su međuljudski odnosi mnogo važniji od hijerarhijske strukture. I tako, da bi spasao ljudski rod, Isus je stvorio zajedništvo. Veze koje postoje u hrišćanskom zajedništvu treba da budu isto tako bliske kao i veze u prirodnoj porodici.

22. Subota, 01. jun 2013.

Isusov model „dvojica po dvojica“

U Isusovoj službi ne otkrivamo individualizam, već zajedništvo. Isus poziva ljude u svoje zajedništvo. Oni mogu da dolaze kao pojedinci, ali se odmah stavljaju u doticaj s drugima, tako da se razvija zajedništvo. Dok je On sam bio na Zemlji, najveći Isusov prioritet

bio je da prilikom osnivanja Crkve uspostavi i zajedništvo utemeljeno da međusobnim odnosima.

Dok je Isus služio u okviru novog zajedništva, učio je ljude kako da se odnose jedni prema drugima. Nije trebalo da žive u vakuumu. Isus ih je slao među ljude da služe bližnjima, jer deo života u zajedništvu jeste služiti onima izvan zajedništva. Međutim, Isus nije slao ljude u službu same – slao ih je u parovima, dvojicu po dvojicu, jer samo zajedništvo može da stvara zajedništvo.

Možda je naš propust da sledimo Isusov model „dvojica po dvojica“, doveo do stvaranja tako mnogo individualistički nastrojenih hrišćana. Činjenica da je Isus uvek služio u grupi i uvek slao svoje učenike u grupi od najmanje dvojice, dovoljan je razlog da ozbiljno posumnjamo u svoju metodu solističkog rada. Ako želimo da budemo biblijski hrišćani, treba da sledimo Učiteljev plan i da radimo u grupama, upravo onako kako nas je Isus učio. Zašto nam izgleda tako strano i neobično kada radimo upravo onako kao što je i sam Isus radio?

Navikli smo da na pastore gledamo kao na pojedince. Kada budemo počeli da se vraćamo novozavetnom modelu službe i kada više ne budemo smatrali da svaka mesna crkva treba da ima svog pastora, biće nam mnogo lakše da organizujemo „timsku propovedničku službu“. Takav aranžman apsolutno je neophodan prilikom osnivanja novih crkava.

23. Subota, 08. jun 2013.

“Gde su dva li tri sabrani u ime moje...”

Isus je definisao „crkvu“ u najmanjem mogućem obliku kao malu grupu: „Još vam kažem zaista: ako se dva od vas slože na zemlji u čemu mu drago, za što se uzmore, daće im otac moj koji je na nebesima. Jer gdje su dva li tri sabrani u ime moje, ondje sam ja među njima.“

Zanimljivo je zapaziti da je Isus izjavio da će biti s nama posebno u slučaju ako se budemo okupljali po dvoje ili troje. Isus će se pokazati u takvom zajedništvu, okupljenom u Njegovo ime. Sve Isusove izjave da će biti među nama date su u značenju crkve kao zajedništva, a ne vernika kao pojedinaca. To, naravno, ne odbacuje činjenicu da je On

sa svakim od nas pojedinačno, već samo otkriva veliku Isusovu želju da naglasi potrebu za malim grupama. Kada je Isus razmišljao o Crkvi kao okupljenom zajedništvu, imao je na umu male grupe. Danas nam taj tekst služi kao opravdanje ako se okupi mali broj vernika. Isus je izgovorio te reči kako bi nam pomogao da razumemo da je mala grupa istinska suština Crkve. Mi ne možemo imati Crkvu bez male grupe, kao posebnog mesta gde Isus boravi među svojim narodom.

Isusov odgovor učenicima u tom kontekstu nagovestio je da nijedan među njima nije najveći, nego kada god se dvoje ili troje njih okupe – kada god se mala grupa okupi slično deci, u jedinstvu, oproštenju, traženju i pomirenju – Isus će biti najveći među njima, donoseći im zajedništvo.

Isus nam govori da je mala grupa crkva, ne deo crkve, već suština crkve. Upravo je ta okupljena zajednica dvanaestorice postala Crkva. Umesto da se na male grupe gleda kao na jedan program više u Crkvi, potrebno je da počnemo da ih posmatramo kao da su Crkva, ono za šta ih je i sam Isus proglasio. I još jednom, verujemo li mi Njemu ili ne verujemo?

U savremenoj Crkvi gledamo na male grupe kao na još jedan program pridodat ostalima. Međutim, Isus je posmatrao malu, brižnu grupu kao crkvu u celini. Model Crkve koji je On stvorio nije bio model velikih super crkava, već malih grupa koje će delovati u otvorenom i poštenom zajedništvu jedna s drugom. To ne znači da su velike crkve pogrešne. Velike crkve mogu da budu uspešna mesta službe, pod uslovom da su zbir malih grupa. U novozavetnom smislu, velike crkve treba da budu jednostavno okupljanje mnogih malih grupa koje sačinjavaju crkvu.

24. Subota, 15. jun 2013.

Razumevanje novozavetnog sveštenstva

U središtu Isusove službe malih grupa nalazi se misao o zajedništvu. Mala grupa ne postoji radi male grupe. Ona je samo sredstvo za uspostavljanje zajedništva. Isus je video da su male grupe najbolji način za postizanje tog cilja. U toku cele Njegove službe, Isus je želeo

da se među Njegovim sledbenicima razvije zajedništvo. Izgleda da je to bio jedan od njegovih najvažnijih zadataka. Znao je da Njegovi sledbenici, ukoliko se ne slažu, neće nikada uspeti da i druge privuku zajedništvu. Upravo zato je Isus i provodio tako mnogo vremena u nastojanju da uspostavi istinsko zajedništvo među problematičnim sledbenicima pozvanim u službu.

Isusova zabrinutost zbog zajedništva proističe iz Njegovog odnosa s Božanstvom i obnavljanja Božjeg obličja u čovečanstvu. Ako proces otkupljenja obuhvata i potpuno obnavljanje Božjeg obličja u ljudima, onda je neizbežan zahtev da se uspostavi zajedništvo u Crkvi koju je Hristos osnovao na Zemlji. Isusovo razumevanje Crkve u potpunosti je suprotnosti sa individualističkim razumevanjem Crkve. Individualizam, ponekad, izranja na površinu kada neko kaže: 'Ja mogu da obožavam Boga sam za sebe. Meni nije potrebna Crkva!' Takva izjava ne poštuje suštinsku vrednost i ključnu namenu crkve kao mesta okupljanja i činjenice da Boga možemo potpuno upoznati kao zajedništvo jedino u zajedništvu.

Nije bilo nikakvog monasticizma u Isusovom razumevanju zajedništva. Nije tu bilo ni mesta za one koji su želeli da služe Bogu u osamljenosti. Naravno, neki moraju da Mu služe u osamljenosti iz potrebe, ali se to nikada ne sme činiti namerno. Za Isusa, suština Crkve bila je uključivanje u zajedništvo, i On nije mogao ni da zamisli Crkvu po našem zapadnjačkom, individualističkom shvatanju. Duhovni rast, Isus je to znao, nastaje jedino kada ljudi žive u zajedništvu.

Očigledno je da uključivanje u zajedništvo za hrišćanina nije samo opcija, to je hrišćanstvo. Adventisti su bili veliki zastupnici ideje o sveštenstvu svih vernika. To nije samo deo našeg nasleđa od reformacije, to je naše novozavetno pravo. Mi smo pravilno shvatili pitanje sveštenstva tako da je svaki hrišćanin u stanju da se obrati neposredno Bogu, bez ikakvog drugog posrednika osim Hrista. Međutim, postojala je i druga strana sveštenečke dužnosti i nju ne smemo zaboraviti: ljudi nikada ne mogu da budu sveštenici nezavisno od zajednice kojoj služe. Ne postoji nešto kao sveštenici sami sebi. Biti sveštenik znači biti u zajedništvu. Pošto sveštenik treba da služi drugima u zajednici, i pošto su svi vernici u zajednici sveštenici, onda je sveštenstvo svih vernika poziv svim hrišćanima da služe jedni drugima.

Upravo u tom smislu novozavetni tekstovi o uzajamnosti postaju veoma važni, jer opisuju službu sveštenika – službu međusobnog staranja. Ta vrsta staranja može se pružiti jedino u zajedništvu. Prema tome, sveštenstvo svih vernika zahteva da svi ti sveštenici žive u zajedništvu jedan s drugim. Sve što bi bilo manje od toga predstavlja odbacivanje novozavetnog razumevanja sveštenstva svih vernika.

Zahvaljujući takvom razumevanju novog sveštenstva i malih grupa koje su postale Crkva Novog zaveta, Isus je zasnovao novi model Crkve. To je model koji uči vernike da zavise jedan od drugoga umesto da se oslanjaju samo na sebe. To je model potpuno razvijen u kućnim crkvama, opisanim u knjizi Dela apostolska.

25. Subota, 22. jun 2013.

Svrha male grupe 1.

Za novozavetnu Crkvu uspostavljanje zajednice bilo je tako važno da je Isus savetovao učenicima da čekaju sve dok Sveti Duh ne potvrdi osnivanje Crkve na dan Pedesetnice, pa da tek tada krenu da svojim rečima svedoče o uskrsenju. Jedino preko uspostavljanja zajedništva vere može da se pruži svedočanstvo o veri. Isus nije želeo da uspostavi neko individualističko jevanđelje. On je želeo da uspostavi Crkvu gde će ljudi biti odgajani i svedočiti u zajedništvu. Svedočenje u zajedništvu rađa nove zajednice. Isusovo shvatanje zajedništva nužno podrazumeva potrebu zajednica da se umnožavaju. Istinske, zdrave zajednice sigurno će se umnožavati. Prema tome, mala grupa ili crkva koja se ne umnožava uspostavljujući nova zajednice nije zdrava crkva. No, imati male grupe u crkvi ne znači imati i zajedništvo. Te zajednice moraju se umnožavati ako su suštinski zdrave.

Upravo je s tom namerom Isus postao jedan od najvećih zastupnika ideje o malim grupama. On je stvorio savršenu malu grupu, ta grupa promenila je svet. Ljudi nisu bili savršeni kada su ušli u grupu, ali putem negovanja u grupi postali su preobraženi Hristovi učenici. Isus je ukazao da se hrišćanski rast ne može javiti nezavisno od uključivanja u život grupe. Prema tome, hrišćanska zajednica je mesto gde možemo da zajednički započnemo praktični hrišćanski život. To treba

da bude mesto gde možemo da uspemo li da ne uspemo, u atmosferi prihvatanja Božjeg zakona i odanosti Božjem zakonu.

Svrha malih grupa nije samo sastajanje radi proučavanja Biblije. Svaha grupa jeste da se hrišćanima obezbedi mesto gde će moći zajedno da rastu. Ako se proučavanjem Biblije stiče samo intelektualno znanje, onda su male grupe promašaj, jer njihova istinska svrha jeste duhovni rast, a ne intelektualna dostignuća.

26. Subota, 29. jun 2013.

Svrha male grupe 2.

Prilikom nastojanja da se u adventizmu obrazuju male grupe, neki su izražavali zabrinutost da će se one pretvoriti u grupe utemeljene na međusobnim odnosima: „Male grupe su dobre sve dok se budu zadržale samo na proučavanju Biblije!“ Izgleda da se plašimo razvijanja bliskijih odnosa u međusobnom zajedništvu. No, upravo u tome je i prava svrha malih grupa, bar prema Isusovim rečima. Grupe stvorene jedino radi sticanja intelektualnih saznanja na temelju proučavanja Biblije su, u izvesnom smislu, neprimerene, ne služe svojoj svrsi. Nama je potrebno da budemo u grupama da bismo međusobno podelili odgovornost za svoj život u Isusu Hristu, da bismo se istinski starali jedni o drugima, da bismo, na odgovarajući način, svedočili za Hrista. Možda se plašimo malih grupa koje počivaju na uzajamnim odnosima, samo zato što ne želimo da budemo odgovorni jedni prema drugima, da se staramo jedni o drugima ili da svedočimo. Intelektualne grupe su „bezbedne“. Ne treba da budemo otvoreni jedni pred drugima niti da pokazujemo koliko smo ranjivi, ali takve grupe ne stvaraju prave hrišćane, već samo lažne, pseudohrišćane. To ne znači da je rast u poznavanju Biblije nešto pogrešno – hrišćani treba da rastu u svom razumevanju Reči. Ali, ako je intelektualno znanje jedino što se dobija u grupi, onda to nije istinska i prava novozavetna grupa. Novozavetne grupe će rasti i u poznavanju Biblije i u međusobnim odnosima.

Male grupe koje razvijaju međusobne odnose jesu srž hrišćanstva i one moraju da postanu srce Crkve adventista sedmog dana, ako ozbljno mislimo da budemo Isusova Crkva. Jer, Isusova Crkva je

Crkva utemeljena na međusobnim odnosima. Takva Crkva je jedna od najvećih potreba u svetu koji je gladan i žedan pravih međusobnih odnosa. Na isti način, razvitak crkava utemeljenih na međusobnim odnosima jedna je od najvećih potreba današnje Crkve. Neka nam Bog pomogne da postanemo ozbiljni u svom nastojanju da izgrađujemo Crkvu utemeljenu na međusobnim odnosima. Ključ uspeha u takvim naporima, prema Isusovim rečima, jeste osnivanje malih grupa čiji članovi žive u međusobnom zajedništvu.

III tromesečje

27. Subota, 06. jul 2013.

Kako je crkva organizovala 3000 novih krštenika na dan Pedesetnice?

U toku celokupne svoje službe Isus je pred svojim učenicima gradio model Crkve utemeljene na međusobnim odnosima, u kojoj ljudi žive u zajedništvu, izbačeni iz razdeljenog ljudskog roda. To porodično zajedništvo trebalo je da iznedri evangelizam, propovedanje jevanđelja. Eksplozija sile Svetoga Duha na dan Pedesetnice, učinila je da crkva raste brojačno, ali i u pogledu duhovnosti. Kako je izgledalo to novo zajedništvo vernika? Da li je to bila samo velika grupa ljudi koja se sastajala jednom sedmično da obožava Boga? Zapazite biblijsko svedočanstvo o životu u najranijem hrišćanskom zajedništvu, u crkvi u Jerusalimu, neposredno posle Pedesetnice: „Koji, dakle, rado primiše riječ njegovu krstiše se i pristade u taj dan oko tri hiljade duša i ostaše jednako u nauci apostolskoj, i u zajednici, i u lomljenju hljeba, i u molitvama.“ (Dela 2:41-42)

Kada su te tri hiljade duša bile krštene, smesta su obuhvaćene sledećim delatnostima: proučavanjem, zajedništvom, ishranom i molitvom. Oni nisu bili samo uključeni, nego su se i iskreno posvetili tim delatnostima. Dve od četiri aktivnosti, ishrana i zajedništvo, predstavljaju nesumnjivo zajedničke, grupne aktivnosti. Pošto je za njih neophodan i okvir malih grupa, verovatno je ispravno pretposta-

viti da su se i ostale dve aktivnosti, proučavanje i molitva, odigravale u okviru malih grupa.

Sve to navodi na misao da je najranija Crkva, neposredno posle Pedesetnice, bila već podeljena u male grupe. Pošto je tri hiljade ljudi pristupilo Crkvi odjednom, oni su vrlo brzo počeli da učestvuju u aktivnostima malih grupa. Kako su se tako brzo i tako uspešno organizovali? Verovatno zato što je podela ljudi u male grupe bio plan koji je sam Isus pokazao svojim učenicima. Sistem kojim se Isus služio, sada ponovljen u službu Njegovih učenika, ponovo pokazuje da je služenje ljudima podeljenim na male grupe vitalni deo božanskog plana. Mnogo puta učenici su posmatrali kako je Isus, posle obraćanja mnoštvu, delio ljude na manje grupe i onda prepuštao učenicima da se bave njima, da odgovaraju na njihova pitanja. Pošto je to bila metoda kojoj ih je naučio sam Isus, nije nikakvo iznenađenje što su smesta organizovali mladu Crkvu kao zajedništvo malih grupa.

28. Subota, 13. jul 2013.

Rast apostolske crkve nakon Pedesetnice

Crkva je nastavila da raste i duhovno i brojčano nakon Pedesetnice: „I svi koji vjerovahu bijahu zajedno, i imahu sve zajedno i tečevinu i imanje prodavahu i razdavahu svima kao što ko trebaše. Svaki dan bijahu jednako jednodušno u crkvi, i lomljahu hljeb po kućama i primahu hranu s radošću u prostoti srca.“ (Dela 2:44-46)

Ovde otkrivamo da je deljenje hrane bilo organizovano i po kućama, što ukazuje da se vernici nisu sastajali na istom mestu, već u mnogo raznih domova. Naći mesta u Jerusalimu gde bi se preko tri hiljade duša moglo okupljati svakoga dana, svakako da je bilo teško, ako ne i nemoguće. Očigledno je da je tri hiljade vernika odmah bile podeljeno u male grupe, u kojima su bile negovane i hranjene nastojanjem sto dvadeset izabranih službenika Crkve.

Crkva osnovana na dan Pedesetnice nije se okupljala kao veliko telo na jednom mestu. Ona je smesta postala Crkva malih grupa. Prisutnost tri hiljade ili više vernika koji se svakoga dana okupljaju na jednom mestu, morala je predstavljati veliku političku snagu sa

kojom se moglo računati. Politički motivisani učenici mogli su to smatrati prednošću, makar i privremenom. Ali, Isus im je ostavio model koji je trebalo da slede. Taj model nije podrazumevao samo veliko telo Crkve, već i male grupe. Iz poslušnosti Učitelju, oni su odmah organizovali strukturu malih grupa u crkvi. Bilo je nemoguće postati hrišćanin u prvoj Crkvi ukoliko niste istovremeno postali i deo jedne od malih grupa. Male grupe činile su «građevinske blokove» na kojima su prvi vernici temeljili organizaciju svoje Crkve.

Aktivnosti malih grupa u prvoj Crkvi sastojale su se od četiri delatnosti: proučavanje Isusovih učenja, primljenih od apostola; zajedništvo; lomljenja hleba; i molitve. Sve su te aktivnosti obavljane u malim grupama. U okviru tih malih grupa prva Crkva je proučavala nauku Biblije. Pošto je bilo prisutno samo nekoliko ljudi, proučavanje se nije pretvaralo u jednosmerni govor, već u razgovor u kome su vernici mogli da postavljaju pitanja i da očekuju odgovore. Iako je bilo i predavanja, ona su se održavala ipak u okviru malih grupa.

To uopšte ne znači da su sastanci velikih grupa pogrešni. Rana Crkva održavala je i velika okupljanja. Međutim, velika okupljanja izgleda da su bila evangelistička po svojoj prirodi, a ne sedmična ili svakodnevna okupljanja vernika radi njihovog usavršavanja. Kada prišli Hristu, ljudi su se redovno sastajali u malim grupama, a ne na velikim sastancima, na kojima su održavane propovedi. Jasno, temelj prve Crkve bio je postavljen u vidu strukture malih umesto velikih grupa.

29. Subota, 20. jul 2013.

Zajedništvo u apostolskoj crkvi 1.

Jedan od ključnih aspekata života prve Crkve bilo je zajedništvo. Vernici se nisu sastajali samo da proučavaju i da se zatim razidu. Vreme proučavanja podrazumevalo je i vreme zajedništva, druženja. Oblik tog druženja nije opisan u Bibliji, ali su njegove posledice bile očigledne. Knjiga Dela apostolskih kaže da su vernici delili međusobno sve što su imali. Na neki način, preko učenja koja su slušali, sagledali su neposrednu potrebu da se staraju jedni o drugima. Vernici su bez dvoumljenja prodavali svoje posede i imanja da bi mogli da pomognu

drugim vernicima. To je najbliskiji mogući oblik zajedništva, zar ne? Isus je govorio da Crkva treba da postane nova porodica, zajedništvo koje će izlečiti ranjeno čovečanstvo. Zajedništvo u toj prvoj Crkvi pokazuje da su se Isusova učenja ostvarivala na delu. Biblija kaže da „imahu sve zajedničko“. Njihovo društvo je bilo potpuno otvoreno. „Skrivanja“ potekla iz grešnog Edema bila su potpuno otklonjena, tako da su vernici sasvim otvoreno delili svoje sumnje, svoje borbe i svoje probleme. Nije bilo nikakvog osudivačkog ponašanja, već samo iskrenog staranja za bližnje. Svi aspekti nepodobnog zajedništva, tako očigledni u okolnom svetu, potpuno su nestali iz zajedništva tih prvih hrišćana. Zaista, zajedništvo je bilo u samom srcu i središtu svega što je trebalo da se uskladi s hrišćanskom idejom u toj prvoj hrišćanskoj zajednici.

Bitan vid života u prvoj Crkvi bili su zajednički obroci. Jedan od najboljih načina da se grupa poveže upravo su bili zajednički obroci za istim stolom. To ide naruku zajedništvu. Tako je bilo veliko to zajedništvo u prvoj Crkvi da su vernici zajedno jeli svakoga dana. To lomljenje hleba obavljalo se u domovima; nije to bio neki veliki sastanak s nekim simboličkim lomljenjem hleba. Bilo je to stvarno zajedništvo u deljenju hrane.

Crkva nije samo proučavala zajedno, nije se samo hranila zajedno već se i molila zajedno. Zajednička molitva po grupama snažno izgrađuje zajedništvo i duhovnost. Dok su vernici otvoreno upućivali svoje molitve, moleći se jedan za drugoga, u grupi su jačale međusobne veze. Čak i danas možemo da zapazimo da postajemo bliski sa onima za koje se redovno molimo. Pošto su se molitve upućivale u okviru malih grupa svakoga dana, možemo lako da zamislimo kako je upravo ta aktivnost spajala srca vernika najčvršćim vezama.

30. Subota, 27. jul 2013.

Zajedništvo u apostolskoj crkvi 2.

Ono što se događalo u knjizi Dela apostolskih neposredno posle dana Pedesetnice nazvano je rađanjem Crkve, i to s pravom, ali mnogi ljudi nisu razumeli kakva se vrsta Crkve upravo rađala. Mnogi su

mislili da je u pitanju bila velika crkva, koja se sastaje na jednom mestu kao velika grupa. Samo je malo njih razmišljalo o vrsti crkve organizovane posle događaja na dan Pedesetnice. Bila je to crkva u kojoj je Sveti Duh raspodelio vernike u razne male grupe. U okviru tih malih grupa oni su mogli da izgrađuju onu vrstu crkve koju je Isus zamislio, zajedništvo u Hristu u kome se vernici zaista staraju jedni o drugima. To je novozavetna Crkva opisana u Delima apostolskim. To nije bila crkva s malim grupama, već crkva sačinjena od malih grupa. Stvarno zajedništvo vladalo je u toj crkvi. Grčka reč za zajedništvo ovde je glasila *koinonia*. Ta reč izražava najdublju vrstu zajedništva, bliskosti, koja je vladala među učenicima: Međutim, *koinonia* izražava nešto novo i nezavisno. Ona opisuje jednodušnost i jedinstvo nastalo pod uticajem Svetoga Duha. Pojednačno se potpuno povuklo pred zajedničkim.

Zajedništvo je bilo obnovljeno. Razjedinjenost nastala posle pada otklonjena je. Isusova misija da obnovi ono što je slomljeno, da oslobodi ono što je zarobljeno (Luka 4,18) bila je ostvarena u Crkvi uspostavljenoj posle dana Pedesetnice. Oslabljenost ljudskog roda našla se u procesu izlečenja zahvaljujući zdravim zajednicama koje su osnivali apostoli. Vernici su se toliko starali jedni o drugima da su spremno prodavali svoja imanja da bi pripomogli opštem dobru. Od pada u greh, nikada nije postojalo takvo zdravo zajedništvo na planeti Zemlji. Te pomiriteljske zajednice bile su utemeljene ne ljudskom mudročću, već božanskim, Božjim Duhom. Sveti Duh pomagao je prvim vernicima da uspostave crkve malih grupa, gde god je to bilo moguće, da bi došlo do izlečenja i obnovljenja. Zaista je to bilo Božje delo ostvarivano usred Njegovog naroda.

31. Subota, 03. avgust 2013.

Zašto se prva Crkva sastajala u domovima?

Neki su, možda, pomišljali da se prva Crkva sastajala u domovima zbog onovremenog progonstva. Međutim, u najranijim danima, hrišćanstvo je smatrano judejskom sektom i zato nije stavljano van zakona. To se dogodilo tek kasnije. Istina je da su hrišćani bili pro-

gonjeni od strane Jevreja, ali izgleda da sastanci hrišćana nisu bili prikriiveni ili tajni. Tri hiljade ljudi koji se sastaju svakoga dana po domovima u jednom gradu, vrlo teško bi moglo da se sakrije. Iako vlasti nisu imale tačne podatke o njihovom broju, svakako su znale da ih ima mnogo.

Razlog okupljanja u malim grupama nje bio samo političke prirode. Učenici su mogli pronaći nekoliko malih dvorana gde bi se hrišćani mogli okupljati, ali su ipak izabrali domove, što je ograničavalo broj učesnika na svakom pojedinom mestu. Namerno su izabrali domove kao mesta okupljanja da bi ograničili veličinu svake male grupe, i da bi se na taj način u njima moglo razviti pravo i istinsko zajedništvo. Čak su i veliki domovi prvoga veka u Jerusalimu mogli primiti samo tridesetak osoba, i to su bili domovi ljudi s visokim primanjima. Malo domova moglo je da zadovolji čak i tako umerene zahteve, što znači da je većina malih grupa mogla da broji desetak ili nešto više osoba. Takva bezbrojna mesta okupljanja mogla su vrlo brzo stvoriti utisak da se hrišćani nalaze svuda po gradu. I zaista su se nalazili!

Očigledno je bilo da su vernici usvojili nešto iz Isusovih učenja, što ih je navelo da organizuju crkvu koja se okupljala u domovima umesto da pozivaju na velika okupljanja. Isus je čak i poslednju večeru upriličio u domu.

Zašto su hrišćani odlučili da se okupljaju u domovima? Zato što je sam Isus zamislio takvu vrstu zajedništva, i oni su, jednostavno, sledili Njegov primer. I kao što je Robert Benks primetio u svojoj knjizi, porodični karakter prve Crkve pozivao je da se sastanci održavaju u domovima, jer su domovi ovim prvim hrišćanima obezbeđivali najpovoljniju sredinu da izraze svoju veru, koja im je svima bila zajednička.

Iako se prva Crkva ponekad mogla okupljati na jednom mestu, takvi sastanci su izgleda bili pre izuzetak nego pravilo. Normalno mesto za njihove sastanke bili su domovi. I dok se hrišćanstvo širilo po celoj Rimskoj imperiji, domovi su nastavili da budu prvenstveno mesto okupljanja prve Crkve. To je primoralo crkvu da ostane mala i da umnožava nove male grupe u toku svoga rasta, umesto da se centralizuje. Prve tri stotine godina hrišćanske ere, crkva se okupljala u domovima. Posebna mesta okupljanja nisu bila građena više od tri

stotine godina, a i ona su bila mala u poređenju s velikim građevinama kasnije podizanim.

Iako se crkva u Jerusalimu i na drugim mestima sastojala od mnogo malih grupa koje su se okupljale na mnogim mestima po celom gradu, grupe nisu bile nezavisne jedna od druge. One su i dalje sačinjavale jednu crkvu. Ponekad su se razne grupe sastajale na jednom mestu; međutim, njihov stvarni život odvijao se u maloj grupi. Dvanaestorica apostola bili su zajednička veza koja je spajala razne male grupe u jednu celinu. Iako je svaka mala grupa bila povezana sa ostalima, i dalje je predstavljala potpuno zajedništvo. Njima nije bilo neophodno da se sastaju s većim grupama da bi se osećale kao crkva, jer Isus je objavio da tamo gde se dvoje ili troje okupe u Njegovo ime, i On sam će biti prisutan među njima. To je doprinelo da svaka od tih zajednica u domovima bude crkva u najpotpunijem smislu te reči, iako su bile povezane u šire telo, širu zajednicu. Svi su bili jedno u zajedništvu koje su uživali u Hristu, ali je najbližije zajedništvo postojalo kada bi se vernici okupljali u svojim pojedinačnim domovima.

32. Subota, 10. avgust 2013.

Rukovodstvo u apostolskoj crkvi

Prva Jerusalimska crkva imala je i centralizovano starešinstvo od dvanaest apostola i decentralizovano starešinstvo u malim grupama po celom gradu. Kako su one bile međusobno povezane, nije nam jasno prikazano u Bibliji. Međutim, znamo da je najranija Crkva bila prvenstveno crkva malih grupa. Starešine tih malih grupa morale su se brzo obučavati da zadovolje potrebe Crkve koja je brzo rasla. Jedno je jasno, naime da je Crkva nastavila da umnožava svoje male grupe srazmerno povećavanju broja svojih članova.

Knjiga Dela apostolskih objašnjava da je Crkva, prvobitno nastala na temelju događanja na dan Pedesetnice, bila usredsređena na zajedništvo u okviru malih grupa. Takva struktura Crkve nastavljala je da postoji u toku prva tri veka hrišćanstva, i trajala je sve dok se Crkva, u vreme imperatora Konstantina, nije institucionalizovala. Zadivljuje da je Crkva bila u stanju da se umnožava i raste najbrže

upravo u doba kada još nije bilo velikih bogomolja, ustanova pa čak ni masovnih okupljanja. Crkva usredsređena na zajedništvo, bilo je vladajuće pravilo u hrišćanstvu u toku prva tri veka.

Pre ili u toku, sa ili bez progonstva, aktivno učestvovanje vernika u radu crkve u domu nije se smatralo opcijom – bilo je to pravilo. “ Kućne crkve su postale centar svih hrišćanskih aktivnosti. Kada se Crkva proširila izvan Jerusalima, prve starešine osnivale su novu mesnu crkvu, obučavale starešine koje će se starati o njoj, i onda bi išle dalje. Kućna crkva morala je da se sama postara za svoje održavanje. Nikakvi pastori im nisu bili nametani spolja. Institucionalizovana Crkva, gde se mnoštvo vernika sastajalo na jednom mestu, nije bila u stanju da im pruži odgovarajuću pastoralnu negu. Ona se morala decentralizovati, tako da su sastanci malih grupa po domovima predstavljali idealno rešenje. Takva crkva zaista je mogla da odražava zajedništvo Hristovo, a da se ne oslanja na sredstva Crkve u očuvanju duhovno zdrave sredine. Sveštenstvo je bilo slobodno da nastavi osnivanje novih crkava, odnosno malih grupa vernika po celom svetu, obučavajući ih, u okviru sistema malih grupa, da postanu zajednice vere, čiji su se članovi starali jedni o drugima.

Sada je vreme da ponovo otkrijemo svoje korene i da se vratimo Crkvi iz apostolskog nasleđa – Crkvi sagrađenoj na temeljima postavljenim od strane Isusa i Njegovih apostola. Ta Crkva zaista je u zajedništvu; njeni vernici staraju se jedni o drugima u sistemu malih grupa. U eri Novog zaveta, male grupe nisu bile samo opcija, niti mogu da budu opcija za Crkvu u dvadeset i prvom veku. Sada je vreme da ponovo preuredimo mesnu crkvu oko programa malih grupa i da se vratimo modelu prve Crkve i njene službe.

33. Subota, 17. avgust 2013.

Koreni Pavlovog misioniskog modela

Apostol Pavle bio je najveći misionar u prvom veku. Njegova misionarska putovanja proširila su hrišćanstvo po celom rimskom svetu. Ispitivanje vrste crkava koje je Pavle osnivao pomoći će nam da mnogo jasnije razumemo početak hrišćanstva. Da otkrijemo da li je crkva, uteme-

ljena na međusobnim odnosima i uspostavljena na dan Pedesetnice, bila samo prolazna pojava ili trajna struktura ugrađena u teologiju apostola.

Kada neko istražuje Pavlove spise, postaje mu veoma jasno da su događaji na dan Pedesetnice postavili merilo za Crkvu osnaženu silom Svetoga Duha, koja se razvijala u prvom veku. Apostol Pavle nastavio je da osniva crkve po uzoru na onu koja je zasnovana posle Pedesetnice, umesto po institucionalnom modelu. Ne može se kazati da taj model nije postojao, jer se judaizam očigledno, kada se hrišćanstvo pojavilo, izrodio u institucionalnu crkvu. Da su apostoli kopirali bilo koji postojeći sistem, onda bi to svakako bio judejski religijski sistem, koji su veoma dobro poznavali. Umesto toga, oni su odlučili da stvore jedan potpuno novi sistem, sistem utemeljen na zajedništvu, a ne na nekoj institucionalizovanoj strukturi. Tome ih je Isus naučio, a događaji na dan Pedesetnice samo su primenili Njegovo učenje i doveli do uspostavljanja Crkve utemeljene na međusobnim odnosima, odnosno na zajedništvu izgradjenom na malim grupama.

Samo je Isus snažnije uticao na formiranje hrišćanske Crkve od apostola Pavla. Pavlovi spisi predstavljaju jednu punu trećinu Novog zaveta, a najveći deo mesnih crkava osnovanih u Aziji bio je rezultat njegovog rada. Prema tome, njegov uticaj na formiranje hrišćanske Crkve od suštinske je važnosti i mora se vrlo pažljivo proučiti.

Poslušan Hristovom nalogu da misionari odlaze na posao dvojica po dvojica, Pavle je započeo svoja misionarska putovanja u zajedništvu sa ostalim učenicima. Ponekad su to bili Pavle, Varnava i Marko – poneki put pratio ga je Sila. Pavle i njegovi drugovi nisu samo pokušavali da obrate pojedince nego su se neprestano trudili da dosegnu *oikos* onih kojima su propovedali jevanđelje.

Prva Crkva delovala je po principu timskog rada. Nije bilo solističkih propovednika u crkvama prvog veka, jer evangelizacija se uvek odvijala u zajedništvu, kao što je to Isus zapovedio. Potrebno je zajedništvo da bi se stvorilo zajedništvo. Usamljeni radnici proizvode ustanove, a ne zajednice. Upravo zato je najmanju zajednicu, „dvojica po dvojica“, Isus preporučio kao najmanju evandeosku ekipu. Isus nikada nije slao ljude na posao same. Međutim, evangelizam je u dvadesetom veku postao posao usamljenika, solista, koji su radili sami da zadobiju duše jednu po jednu. Možda je nama danas potrebno da ponovo čujemo Isusovu zapovest i da krenemo na posao dvojica po dvojica.

Hrišćani kao udovi jednog tela

U našem savremenom svetu mnogi ljudi misle da je moguće biti hrišćanin a ne biti deo hrišćanskog zajedništva, Crkve. Oni misle da mogu obožavati Boga, služiti Bogu, bez ikakvog povezivanja sa Crkvom. Takva zamisao potpuno je strana novozavetnim hrišćanima, koji su gledali na Crkvu kao na zajedništvo. Naravno, samo pripadanje Crkvi nikome ne garantuje da će postati i deo zajednice, ali je nemoguće ostvariti zajedništvo u osami. Zapazite pronicljiv komentar Roberta Benksa o tome kako je apostol Pavle povezo spasenje s pripadanjem zajednici: „Već vidimo kako je Pavlovo shvatanje slobode ili spasenja tesno povezano sa njegovom idejom o zajedništvu. On ne posmatra spasenje jednostavno kao neku transakciju između pojedinca i Boga. Pre svog susreta s Hristom ljudi pripadaju zajedništvu, ma koliko da su njihove akcije usmerene na to da slede svoje vlastite interese (ili interese svog neposrednog okruženja). Njihovo pomirenje s Bogom i Hristom uvodi ih u jedno novo zajedništvo, ma koliko da su taj događaj doživeli kao neko pojedinačno iskustvo.“ Prihvatiti jevanđelje, prema tome, znači ući u zajedništvo. Niko ne može dobiti jedno bez drugog.

Prema tome, Pavle je osnivaio crkve planirane da budu zajednice. To nisu bile moćne tvrđave ni veličanstvene katedrale. Bile su to male crkve u domovma u kojima su pojedinci mogli da stupe u stvarno zajedništvo s drugim hrišćanima. To nije bilo slučajno. Bila je to namerno izabrana strategija apostola Pavla, u znak poslušnosti prema Hristovom modelu. Pavlova strategija osnivanja crkava bila je direktni nastavak onoga što je Sveti Duh postigao na dan Pedesetnice, kada je osnovao Crkvu utemeljenu na međusobnim odnosima.

Pavlova najjasnija izjava o zajedništvu nalazi se u paralelnim tekstovima u Rimljanima 12 i u 1. Korinćanima 12, gde raspravlja o duhovnim darovima u smislu jedinstva Hristove zajednice. Zapazite jedan od ključnih tekstova u tim stihovima: „Jer kao što u jednome tijelu imamo mnoge ude, a udi svi nemaju jedan posao, tako smo mnogi jedno tijelo u Hristu, a po sebi smo udi jedan drugome.“

Ovde Pavle naglašeno izjavljuje da su svi hrišćani udovi jednog tela - oni postoje u zajedništvu jedan s drugim. Svi treba da deluju

različito u skladu sa svojim darovima, ali međusobno zavise jedni od drugih. Ovde nema mesta za izolovane hrišćane. Biti hrišćanin, prema apostolu Pavlu, znači biti u zajedništvu s drugim hrišćanima. Međutim, nije trebalo da vernici jednostavno budu udovi jednog tela. U tom telu oni su i udovi jedan drugome! Pavla nije interesovalo da se vernik samo ugradi u telo već i da svaki vernik postane zavisan od drugih pripadnika zajednice. Ako je Pavle u pravu, onda pojedinci, koji su pripadnici crkava ali ne žive u zajedništvu s drugim hrišćanima, nisu uzajamno zavisni i nisu hrišćani u novozavetnom smislu te reči. Biti hrišćanin znači biti uključen u grupu čiji se pripadnici staraju jedni o drugima. Bilo koja grupa koja ne ispoljava ovu vrstu uzajamnog starateljstva nije Hristova crkva, bez obzira kakav je njen odnos prema istini. Istina je mnogo više od pravilnog verovanja, ma koliko da je ono važno. Istina mora da se vidi u životu onih koji su prihvatili Hrista i koji žive u poslušnosti Njemu. Takva poslušnost zah-teva da hrišćani žive u međusobnoj zavisnosti. To je suština Pavlovog razumevanja zajedništva. Zapazite Pavlov opis takvog zajedništva:

„A imamo različite darove po blagodati koja nam je dana: ako proroštvo, neka bude po mjeri vjere; ako li službu, neka služi; ako je učitelj, neka uči; ako je tješitelj, neka tješi; koji daje neka daje prosto; koji upravlja neka se brine; koji čini milost neka čini s dobrom voljom. Ljubav da ne bude lažna. Mrzeći na zlo, držite se dobra. Bratskom ljubavlju budite jedan drugome ljubazni. Čašću jedan drugoga većeg činite. Ne budite u poslu lijeni; budite ognjeni u duhu, služite Gospodu. Nadanjem veselite se, u nevolji trpите, u molitvi budite jednako. Dijelite potrebe sa svetima, primajte rado putnike. Blagosiljajte one koji vas gone, blagosiljajte, a ne kunite. Radujte se s radosnima, i plaćite s plaćnima. Budite jedne misli među sobom. Ne mislite o visokijem stvarima, nego se držite niskijeh. Ne mislite za sebe da ste mudri. A nikome ne vraćajte zla za zlo; promišljajte o tome šta je dobro pred svijem ljudima. Ako je moguće, koliko do vas stoji, imajte mir sa svijem ljudima.“ (Rimljanima 12:9-18)

U ovom tekstu veoma je jasno došlo do izražaja Pavlovo razumevanje zajedništva. Ono je suština svih tekstova u Novom zavetu koji govo-

re o brizi jednih za druge. Ti tekstovi stvarno proizlaze iz Pavlovog teološkog shvatanja pojma zajedništva. Upravo se u tom zajedništvu ostvaruje istinsko nastojanje hrišćana da zadovolje potrebe svojih bližnjih. Hrišćani nisu pozvani da služe Bogu izdvojeno, kao usamljenici, već u zajedništvu s drugima, tako da se istovremeno mogu postarati jedan za drugoga, voleti jedan drugoga, radovati se jedan s drugim. Sve su to karakteristike istinskog hrišćanskog zajedništva.

35. Subota, 31. avgust 2013.

Crkva kao telo

U 1. Korinćanima 12, Pavle govori o duhovnim darovima u crkvi. Sveti Duh može davati svoje darove ljudima kao pojedincima, ali ne zato da ih upotrebljavaju izdvojeno. Oni se moraju upotrebljavati u okviru zajedništva. Prema apostolu Pavlu, ako se svi hrišćani budu služili svojim duhovnim darovima, crkva će biti savršena. Nijedan pojedinac nema sve duhovne darove. Upravo zato je zajedništvo neophodno, da bi se blagoslovi duhovnih darova mogli razmenjivati i da bi se tako postiglo „savršenstvo“ Tela. Ako jedan vernik propusti da se koristi svojim duhovnim darom, Telo strada, kao što i ljudsko telo pati ako mu nedostaje neki ud, ruka ili noga. Telo nastavlja da postoji, ali ne može da deluje tako uspešno kao kada su svi njegovi delovi na okupu. To je suština Pavlovog gledanja na Crkvu: Telo s raznim delatnim udovima zajednički deluje u međusobnom skladu sa Hristom kao Glavom. Pogledajte ponovo Pavlov dokaz: „Jer kao što je tijelo jedno, i ude ima mnoge, a svi udi jednoga tijela, premda su mnogi, jedno su tijelo: tako i Hristos. Jer jednijem Duhom mi se svi krstismo u jedno tijelo, bili Jevreji ili Grci, ili robovi ili sami svoji; i svi se jednijem Duhom napojismo. Jer tijelo nije jedan ud, nego mnogi.“ (1. Korinćanima 12,12-14). To je suština Pavlove teologije o zajedništvu. Hrišćani su se stvarno krstili da postanu deo tela. Ovde nema nikakvog nagoveštaja o tome da neko može da bude kršten, a da ne postane deo zajednice. Danas vidimo ljude koji su se krstili, a nisu postali deo nijedne hrišćanske zajednice. Za Pavla bi to bila jeres. Krštenje je bio obred kojim se vernik pridruživao zajednici vernika. U novozavetnom hrišćanstvu

niko se nije mogao krstiti a da ne postane deo zajednice. Međutim, obratite pažnju: ono što Pavle ovde ima na umu nije samo pripadnost Crkvi, već učešće u zajedništvu, koje je on već definisao u Rimljanima 12 kao međusobnu zavisnost i staranje.

36. Subota, 07. septembar 2013.

Ko je zadužen da se stara o članovima crkve?

„Nego još koji se udi tijela čine da su najslabiji najpotrebniji su. I koji nam se čine da su najsramotniji na tijelu, na one udaramo najveću čast. I nepošteni naši udi najveće poštenje imaju; a pošteni udi ne trebaju. Ali, Bog složi tijelo i najhude mu udu dade najveću čast.“ (1. Korinćanima 1,22-24)

Pavlova zamisao o zajedništvu jeste da najslabiji članovi zajednice treba da dobiju i posebnu pažnju. Oni su predmet posebnog staranja i oko njih se ulaže najviše truda. Ovo staranje i trud ne treba da ulaže pastor crkve, već vernici. Pomisao da plaćate nekoga da se stara o vernicima bila bi takva anatema za Pavla da bi je on otvoreno proglasio kao jeres i odbacivanje suštine hrišćanstva koje je Hristos ustanovio. Staranje vernika o vernicima predstavlja funkciju Tela, a ne nešto što bi mogla da obavlja plaćena radna snaga. Biti u Hristu znači biti deo zajednice u kojoj se vernici staraju jedni o drugima. Svi tekstovi Novog zaveta koji govore o hrišćanskom staranju uvek su upućeni celom Telu, a nikada plaćenom pojedincu. Novi zavet veoma mnogo govori o staranju i negovanju, ali uvek u smislu uzajamnog staranja vernika o drugim vernicima. To uzajamno staranje neophodno je da bi se održao duhovni život. Ako bismo plaćali nekoga da pruži tu negu, izgubili bismo duhovnu snagu koju „negovanje“ treba da nam pruži. Upravo zato staranje treba da ostane delatnost tela. Pavle završava ovaj tekst veoma jasnim opisom kako to zajedništvo izgleda: „Da ne bude raspre u tijelu nego da se udi jednako brinu jedan za drugoga. I ako strada jedan ud, s njime stradaju svi udi; i ako li se jedan ud slavi, s njime se raduju i svi udi. A vi ste tijelo Hristovo, i udi među sobom.“ (1. Korinćanima 12,25-27).

Dva klasična Pavlova teksta o zajedništvu podržavaju gledište da je Pavlova teologija u skladu sa Isusovom idejom o zajedništvu. Isus je došao da osnuje novu zajednicu u kojoj će se ljudi istinski truditi jedan oko drugoga. Prvi vernici osnivali su kućne crkve, dovoljno male da bi vernici mogli da se međusobno upoznaju i staraju jedni o drugima. Pavle kao teolog daje nam teološku pozadinu za razumevanje zašto je Crkva osnivala mesne crkve u vidu malih grupa. Razlog organizovanja kućnih crkava nije se ogledao u tome što su one pružale odgovarajuće mesto za okupljanje vernika ili što je njihovo verništvo bilo suviše malobrojno da bi se moglo koristiti većim dvoranama kao bogomoljama. Osnivanje kućnih crkava došlo je kao odgovor na teologiju zajedništva, za koju se zalagao najpre Isus, a posle toga i apostol Pavle. Jedino u malim grupama ljudi su mogli upoznati jedni druge dovoljno dobro da obrazuju stvarno zajedništvo. Razvoj malih grupa u novozavetnoj Crkvi nije bio slučajan, već po božanskom planu.

Mi smo pravilno shvatili Pavlovu teologiju; dakle, obavezno je da i današnja Crkva obrazuje crkve utemeljene na malim grupama vernika koji žive u zajedništvu jedni s drugima. To znači da ne treba samo imati male grupe u mesnim crkvama, već da te male grupe moraju postati biblijske zajednice. To bi moglo da znači osnivanje kućnih crkava, ali i ne mora. Veće mesne crkve mogu da ostvare zajedništvo ako se podele u male grupe. Da bi se to moglo dogoditi, starešinstvo mesne crkve i pastor moraju biti spremni da se odreknu vlasti i da je predaju malim grupama i njihovim vođama. To zvuči zastrašujuće, ali je u skladu s Biblijom.

37. Subota, 14. septembar 2013.

Male grupe nisu samo opcija

U većini mesnih crkava danas, pristupanje malim grupama je opcija. To više ne sme da bude naša praksa. Iako će prelaz biti postepen, ukoliko crkva ozbiljno želi da sledi Hristove naloge, ona mora da obnovi zajedništvo. To zahteva reorganizovanje mesne crkve u zajedništvo malih grupa, gde se vernici zaista mogu starati jedni o drugima. Pristustvovanje sastancima velike grupe može da bude stvar opredeljenja,

ali učestvovanje u delatnostima malih grupa ne može. Danas se učestvovanje u velikoj grupi subotom ujutru smatra obaveznom dužnošću hrišćanina, a kad je reč o učestvovanju u malim grupama, u najvećem broju crkava smatra se da je to stvar slobodnog odlučivanja. Ovakvo shvatanje mora se promeniti, ukoliko Crkva želi da sledi novozavetni model. Bilo je trenutaka kada su se sve kućne crkve u jednom gradu okupljale na jednom mestu, kao što se nagoveštava u 1. Korinćanima 14,23, ali je to ujedno i nagoveštaj da je mesna crkva bila sastavljena od mnogih malih grupa po celom gradu, koje su se samo povremeno okupljale na jednom mestu kao velika grupa.

Ukoliko se prva Crkva sastojala prvenstveno od malih grupa, to bi moralo da dovede do jednog potpuno drugačijeg pristupa crkvi u odnosu na onaj koji se danas primenjuje u većini mesnih crkava, gde je prvenstvena i osnovna delatnost crkve okupljanje vernika na bogosluženje subotom ujutru. To je tipična naša mesna crkva, raspored prisutnih je isti bilo da je okupljeno pet ili pet stotina pedeset i pet vernika. Vernici sede u klupama ili stolicama okrenuti propovedaonici. Oni gledaju u potiljke vernika ispred sebe i u tišini slušaju pastora koji propoveda. Oni mogu da pevaju nekoliko pesama, ali je bogosluženje više posmatranje, nego učestvovanje u zbivanjima.

U takvim uslovima moguće je prisustvovati bogosluženju i ne razmeniti ni jednu jedinu reč s nekom drugom osobom. Nema zajedništva! A hrišćanstvo treba da bude zajedništvo! Istina je da, ipak, mnogi ljudi nalaze zajedništvo u crkvi. Međutim, ono se obično ne nalazi u bogosluženju, već u delatnostima izvan bogosluženja ili u onome u čemu se uživa pre ili posle bogosluženja. Pošto većina vernika odlazi odmah posle bogosluženja, tek pojedini od njih zaista stiču iskustvo zajedništva u subotu. Posledica je da relativno malo vernika doživljava iskustvo zajedništva koje je Isus tako iskreno želeo da Njegovi sledbenici steknu. Sadašnje stanje posledica je naše definicije da je glavna religijska dužnost vernika da prisustvuje bogosluženju u subotu pre podne, umesto da se uključi u zajedništvo.

Drugi ljudi smatraju da je razlog postojanja Crkve slavljenje Boga. Stoga mi ne prisustvujemo bogosluženjima da ostvarimo zajedništvo, već da slavimo Boga. Upravo zato treba da budemo tihi i da slavimo Boga za vreme bogosluženja, ostavljajući zajedništvo za neke bolje dane. Može biti istina da Crkva postoji radi slavljenja Boga, ali

ovde je u pitanju definisanje pojma „slaviti“. Da li je slavljenje Boga samo tiho sedenje u crkvi? Takva teologija je strana Novom zavetu. U stvari, novozavetna Crkva nije se sastajala da slavi Boga, već da ostvari zajedništvo!

38. Subota, 21. septembar 2013.

Crkva je više od jednog sata sedmično

Isus nam je ostavio novo razumevanje bogoslužjenja u svojoj raspravi sa ženom Samarjankom na studencu: „Reče joj Isus: Ženo, vjeruj mi da ide vrijeme kada se nećete moliti ocu ni na ovoj gori ni u Jerusalimu. Vi ne znate čemu se molite, a mi znamo čemu se molimo, jer je spasenje od Jevreja. Ali ide vrijeme i već je nastalo kada će se pravi bogomoljci moliti ocu duhom i istinom, jer otac hoće takovijeh bogomoljaca. Bog je duh; i koji mu se mole, duhom i istinom treba da se mole.“ (Jovan 4,21-24)

Mesto više nije važno u hrišćanskom bogoslužjenju. Ljudi ne moraju da odlaze na neko sveto mesto da bi održali bogoslužjenje. Istinsko bogoslužjenje opisano je kao poslušnost Hristu na svakom području života. Bogoslužjenje nije nešto što ljudi čine jednom sedmično u subotu pre podne, već se time bave tokom cele sedmice. Bogoslužjenje je život poslušnosti u kome ljudi žive za Učitelja. Pavle dalje rasčlanjuje tu novu teologiju bogoslužjenja: „Molim vas, dakle, braćo, milosti Božje radi da date tjelesa svoja u žrtvu živu, svetu, ugodnu Bogu, to da bude vaše duhovno bogomoljstvo.“ (Rimljanima 12,1)

Pavle razrađuje Isusovo početno učenje o bogoslužjenju, izjavljujući da je celokupni život hrišćanina u stvari bogoslužjenje. To je služba koju pojedinačni hrišćanin obavlja za Učitelja, u skladu sa svojim duhovnim darovima. Služba pomoću duhovnih darova, prema Pavlovim rečima, predstavlja stvarno bogoslužjenje. U stvari, shvatanje bogoslužjenja kao služenja duhovnim darovima pojavljuje se u početku Pavlovog osnovnog teološkog teksta, u kome se crkva opisuje kao zajednica. I zato, prema Pavlu, crkva se ne okuplja radi slavljenja Boga; umesto toga, ona slavi Boga svim što njeni vernici čine. To ne znači da vernici ne slave Boga kada se okupljaju u bogomolji. Međutim, oni slave

Boga u crkvi samo zato što je to deo njihovog života a, inače, sve što čine u životu je bogoslužjenje i slavljenje Boga. Otuda je pogrešno nazivati osnovnu aktivnost crkve „bogoslužjenjem“. Takvo shvatanje iskrivljuje ispravno biblijsko razumevanje bogoslužjenja i svodi ga na aktivnost institucionalizovane crkve umesto na životnu poslušnost.

Zamisao o bogoslužbenoj delatnosti kao osnovnoj funkciji crkve ostatak je iz mračnog srednjeg veka. Nesvesno, prihvatamo otpad iz prošlosti kao hrišćansku normu, i gubimo iz vida činjenicu da je stvarno bogoslužjenje poslušnost u životu. Crkva u otpadu prvo je proglasila institucionalizovano bogoslužjenje pravilom; a konačna posledica toga bila je da je prisustvovanje bogoslužjenju uspostavljeno kao jedini zahtev koji hrišćani moraju da ispune. Konačni rezultat je jedan sat sedmično sa Bogom! Hrišćanstvo mora da utiče na celokupni život, a ne samo na jedan sat života u sedmici.

39. Subota, 28. septembar 2013.

Suština bogoslužjenja

Prema Pavlovom shvatanju bogoslužjenja, vernici se ne sastaju u crkvi jednostavno zato da održe bogoslužjenje – oni dolaze da učvrste zajedništvo. U procesu stvaranja zajedništva, oni zaista slave Boga. Zajedništvo je bogoslužjenje, slavljenje Boga. Sve što hrišćanin čini jeste obožavanje, slavljenje Boga, bogoslužjenje. Središnja tačka mesne crkve ne treba da bude drugi deo bogoslužjenja u subotu pre podne, već uspostavljanje međusobnih odnosa vezanih za zajedništvo.

Ako je zajedništvo biblijski razlog za okupljanje crkve, onda crkva mora da bude sačinjena od malih bogoslužbenih grupa gde pojedinci mogu da ostvare zajedništvo jedan s drugim. Mišljenje da je veliko okupljanje crkve prvenstveno mesto gde se hrišćani sastaju, mora da se promeni. To ne znači da velika okupljanja nisu važna ili neophodna, već da ona ne smeju da budu prvenstveno mesto za druženje hrišćana, zato što se na takvim velikim okupljanjima ne uspostavlja zajedništvo vernika. U stvari, velika okupljanja ima-

ju smisla jedino kada je zajedništvo već postignuto na sastancima malih grupa u crkvi.

Šta je prva Crkva činila kada bi se okupila? Nažalost, Novi zavet nam ne pruža detaljan izveštaj. Imamo samo nekoliko naznaka. Tekst u Delima 2,42 prikazuje četiri osnovne aktivnosti crkve prilikom okupljanja: vernici su se posvećivali izučavanju apostolskog učenja (proučavanje Biblije), druženju, lomljenju hleba i molitvi. Pavle ukazuje u Efescima 5,19 i ponovo u Kološanima 3,16 da su ta okupljanja obuhvatala i pevanje psalama, himni i duhovnih pesama. Valja primetiti da su sve to bile zajedničke, a ne posmatračke delatnosti. Izgleda da nema nikakvih znakova da je u novozavetnom periodu bilo uobičajeno da neki propovednik redovno drži propoved okupljenim vernicima. Propovedanje je skoro uvek posmatrano u kontekstu iznošenja jevanđelja nehrišćanima. Postoji samo jedna jedina retka prilika (Dela 20,7) kada je zabeleženo da je neka hrišćanska zajednica slušala propoved, kao deo svog redovnog okupljanja.

Pošto je ovo dokazivanje na temelju nedostatka dokaza, ne znači da propovedanja nije bilo, ili da je pogrešno da crkva uključuje propoved u svoj program. To, jednostavno, znači da nema zapisanog izveštaja prema kome je propovedanje bilo deo redovne aktivnosti prve Crkve. Međutim, u svetlosti činjenice da nije ni spomenuto kao redovni deo novozavetnog bogoslužjenja, izgleda zaista čudno da je današnja Crkva učinila propovedanje centralnim mestom hrišćanskog bogoslužjenja. Propovedanje je bilo izuzetno važno, neophodno, uveliko korišćeno da bi se doprlo do nehrišćana; bilo je namenjeno širenju radosne vesti, ali ne i održavanju i negovanju svetih.

Nikako ne predlažemo odbacivanje svakog proučavanja Biblije i propovedanje, i da se kao Crkva potpuno usmerimo na građenje međusobnih odnosa, međutim dozvolite mi da jasno izjavim da je apostolska Crkva zaista proučavala apostolska učenja i bila posvećena tom proučavanju. Crkva nikada ne bi smela da zanemari proučavanje Božje Reči. Ovde izneti dokazi u prilog relacionih iskustava prilikom crkvenih okupljanja, samo su dokaz da treba da se nešto doda onome što postoji, a ne da se nešto izostavi ili oduzme, zameni nečim drugim. Crkva mora da služi ljudima i kognitivno (na području sticanja znanja) i relaciono (na području jačanja međusobnih odnosa).

IV tromesečje

40. Subota, 05. oktobar 2013.

Svrha evanđeoskih napora

Razlog za propovedanje jevanđelja Isusa Hrista je, bar prema apostolu Jovanu, uspostavljanje zajedništva. Ne samo da bi se ljudi pojedinačno spasavali, već da bi uspostavili zajedništvo sa onima koji već žive u zajedništvu sa Ocem i Sinom Njegovim. Baš kao što su Otac i Sin u zajedništvu sa Crkvom koju je Hristos osnovao, tako i oni koji se pridruže Hristu stupaju u zajedništvo sa drugima, već uključenim u tu zajednicu.

„Što bješe iz početka, što čusmo, što vidjesmo očima svojima, što razmotrismo i ruke naše opipaše o riječi života, i život se javi, i vidjesmo, i svjedočimo, i javljamo vam život vječni, koji bješe u oca, i javi se nama. Što vidjesmo i čusmo to javljamo vama da i vi s nama imate zajednicu s ocem i sa sinom njegovijem Isusom Hristom. I ovo vam pišemo da radost vaša bude ispunjena.“ (1.Jovanova 1:1-4)

Svrha naših evanđeoskih napora jeste da se ljudi dovedu do zajedništva. Ako je sve što činimo usmereno da ljude dovedemo do poznanja spasenja i istine, propuštajući da ih uključimo u zajednicu, promašili smo u svojoj hrišćanskoj misiji. Ovde se Jovan ponovo slaže sa Isusom i Pavlom. Crkva nije građevina; Crkva nije kredo – Crkva je zajedništvo. Ona postoji da bi ljude dovela u zajednicu. Međutim, to nije zajednica bilo kakvih pojedinaca, već pojedinaca u zajedništvu sa Ocem i sa Sinom.

Jovan je naglasio da se vertikalno zajedništvo i horizontalno zajedništvo ne mogu odvajati. Ako živimo u zajedništvu sa Ocem i Sinom, živjećemo i u zajedništvu jedan s drugim. Ovo je vraćanje na prvobitnu ideju o zajedništvu u 1. Mojsijevoj, kada je Bog živeći u zajedništvu sa Sinom Svetim Duhom, povećao zajednicu i stvorio Adama i Evu da žive u večnom zajedništvu s Božanstvom. Greh je raskinuo taj odnos, ali sada, preko Isusa Hrista, taj odnos je obnovljen. Kao što je Bog stvorio Adama i Evu da bi proširio tu svoju zajednicu, tako i mi objavljujemo Hrista da bismo proširili krug tog zajedništva. Proširivanje zajedništva delom stvaranja sada se dovršava prihvatanjem dela otkupljenja.

Zajedništvo, dakle, postoji da bi se obnavljalo i umnožavalo – da bi stvaralo nove zajednice. Zajednice koja se ne umnožavaju predstavljaju pijavice, a one iscrpljuju organizam. Zdrave grupe će se redovno umnožavati. Bilo koja grupa – mala grupa ili cela crkva – koja se redovno ne umnožava, ili nije zdrava ili nije biblijska zajednica. Ugrađen u „DNK“ koji je Bog stavio u prvu grupu jeste i nagon da se „umnožavamo.“

Zajedništvo s Hristom je nemoguće bez zajedništva s drugim hrišćanima. Jovan je naglasio da ćemo, ako hodimo u svetlosti, imati i zajedništvo jedan s drugim i da ćemo doživeti da nas Hristova krv čisti od svakog greha. Samo oni koji su očišćeni bivaju primljeni u zajedništvo, jer samo u zajedništvu možemo izbeći da ne ponavljamo stare grehe, budući da se osećamo odgovorni i pred zajednicom.

Međutim, većina današnjih hrišćana izbegava grupe koje od svojih pripadnika zahtevaju poštovanje određenih pravila ponašanja i proglašavaju ih odgovornim ukoliko ta pravila ne poštuju. Mi se toliko stidimo svoje prave slike da ne želimo da naši prijatelji vide da smo i dalje grešnici kojima je neophodna Hristova praštajuća blagodat. I tako se skrivamo iza svojih maski i pravimo se da smo nešto što zapravo nismo. Jovanova izjava stoji u oštroj suprotnosti sa sklonošću savremenih hrišćana da se skrivaju. Bog nas je otkupio i stavio u zajednicu grešnika tako da osećamo da smo odgovorni jedni drugima. Mi ne smemo da osuđujemo jedni druge, već treba da pomazemo jedni drugima u zajedničkoj borbi s grehom. Mi ne smemo da budemo sami u toj borbi. Upravo zato smo i uključeni u zajednicu.

Povezanost malih grupa u crkvi

Jedan od najvažnijih načina na koji se može uspostaviti zajedništvo u savremenoj Crkvi jeste stvaranje malih grupa. Hrišćani koji pripadaju velikim crkvama ipak mogu da uspostave zajedništvo koje je Hristos predvideo za svoju Crkvu, ukoliko pripadaju malim grupama. Male grupe ne predstavljaju svemogućí lek za sve probleme u crkvi. Grupe mogu da stvore i dobre i loše zajednice. Adventističke crkve treba da pomognu ljudima da otkriju dobre zajednice, jer ima tako mnogo loših zajednica u svetu. Nema nikakve sumnje da će ljudi i ovako i onako živeti u zajednicama. To je svojstveno našoj prirodi. Međutim, postoji potreba da crkva postane istinski brižna zajednica, utemeljena na ljubavi. Male grupe najbolja su metoda da se to postigne. Međutim, jednostavno biti u maloj grupi nije pravi odgovor, jer možda baš u toj vašoj maloj grupi nije uspostavljeno pravo zajedništvo. Mi moramo pomoći ljudima da se uključe u zajednicu. Upravo zato je našim crkvama danas potrebno da stvaraju male grupe kako bi ljudi u njima našli zajedništvo.

Mala grupa je idealno mesto da Isus ispuni svoju konačnu želju da preobrazí ljude. On ih ne preobražava u prvom redu pojedinačno, već mnogo više u grupama. Zajednica je pravo mesto za preobražavanje. Ona upravo zato mora biti mesto na kome možemo da budemo otvoreni i slobodno pokazati koliko smo ranjivi, mesto na kome pojedinci mogu da osećaju da su odgovorni za svoj život u Isusu Hristu, mesto gde mogu da istinski rastu u Njemu.

Ne samo da male grupe moraju da budu otvorene a vernici u njima zavisni jedni od drugih, već moraju živeti u međusobnoj zavisnosti sa drugim grupama. Baš kao što hrišćani ne žive u osami, tako ni male grupe ne postoje u osami. Svaka mala grupa u crkvi živi u međusobnoj zavisnosti sa ostalim grupama u crkvi u oblasti i u svetu. Svi pripadnici celokupnog Hristovog Tela treba da žive u međusobnoj zavisnosti. Jedino kada se ta uzajamna zavisnost priznaje i podržava, Crkva može da bude pravi Božji narod koji živi u zajedništvu. U Hristu ne može da bude nikakve nezavisnosti ni nezavisnih hrišćana ili nezavisnih malih grupa ili nezavisnih mesnih

crkava. Mi svi treba da živimo svojim duhovnim životom u zavisnosti jedan od drugog.

Prema tome, hrišćanske male grupe ne smeju da budu odvojene od drugih malih grupa. To je idealni plan koji Bog ima za svoju Crkvu. Ove međusobno zavisne male grupe ne samo da služe jedna drugoj, već, upravo zbog te uzajamne zavisnosti, mogu da se služe i sredstvima drugih grupa da bi se zadovoljile potrebe vernika sa posebnim potrebama. Ako se neko priključi grupi u stanju depresije, grupa treba da takvu osobu preporuči drugoj maloj grupi sposobnoj da joj pomogne u njenom depresivnom stanju. Svim grupama potrebne su i sve ostale grupe. I to, pre svega iz sledećeg razloga: da bi se vodio istinski zdrav život, mora u grupi da postoji duh otvorenosti i prihvatanja, tako da vernici mogu međusobno da dele svoje radosti, svoje tuge, svoje borbe, svoje propuste, i svoje uspehe. Neka nam Bog da takvu vrstu malih grupa u našoj današnjoj Crkvi!

42. Subota, 19. oktobar 2013.

Propovedanje jevanđelja i male grupe

Male grupe nisu jedino sredstvo, jedini način da se propoveda jevanđelje. Na primer, Novi zavet jasno opisuje javno propovedanje Božje Reči kao jedan od prvenstvenih načina na koji je prva Crkva rasla i umnožavala svoje redove. Međutim, istinski biblijska Crkva obezbediće da njeni članovi u svim svojim aktivnostima imaju na umu propovedanje jevanđelja. Prema tome, biblijska mala grupa mora da bude evanđeoski orijentisana.

Zajednica u kojoj se vernici staraju jedni o drugima i služe jedni drugima već je sama po sebi evanđeosko sredstvo. Nehrišćani koji vide kako se ljudi u obnovljenom zajedništvu istinski staraju jedni o drugima, pohitaće da postanu deo te zajednice. Takvo zajedništvo, utemeljeno na ljubavi i međusobnom staranju, ima privlačnu snagu kao sredstvo evangelizacije. Ljudi će ugaziti put prema vratima crkve u novozavetnom zajedništvu. Možda je upravo to bio razlog uspeha prve Crkve. Ljudi danas žive u tako narušenom zajedništvu da postaju željni da se uključe u istinsko, pravo hršćansko zajedništvo. Tragedija

današnje Crkve ogleda se u tome što više podseća na oštećeno zajedništvo u svetu nego na obnovljeno zajedništvo koje je Hristos želeo da postoji u Njegovoj Crkvi. Ipak, upravo zato što je Crkva propustila da nauči svoje vernike istinskom zajedništvu, i ona sama postala je oštećena zajednica kojoj je potrebno iskupljenje. Kada Crkva ponovo bude započela da živi u zajedništvu, postaće istinsko oruđe za evangeliziranje sveta. Ljudi ne mogu da žive u istinskom novozavetnom zajedništvu, a da ne budu evanđeoski opredeljeni.

43. Subota, 26. oktobar 2013.

Javne evangelizaciji ili male grupe?

Javno propovedanje jevanđelja i male grupe međusobno se ne isključuju. Jedno je neophodno drugome. Javno propovedanje Božje Reči mora da bude podržano malim grupama, ili neće dovesti do trajnog obraćenja. Slično tome, maloj grupi je neophodno javno propovedanje jevanđelja da bi stalno dobijala nove obraćenike koje će negovati i dovoditi u novi život u Hristu. Jedna od tragedija savremenog adventizma jeste u tome što smo te dve metodologije uzajamno isključivali. Pitanje ne glasi: ovo ili ono! Nama su potrebni i javno propovedanje jevanđelja i male grupe. Male grupe će dovoditi ljude na javne evangelizacije, a javne evangelizacije će slati ljude u male grupe na dalje usavršavanje i uključivanje u evanđeoski rad.

Ipak, i same male grupe treba da budu mesta gde se odvija evanđeoska delatnost. Male grupe koje se samo staraju o sebi i koje se ne trude da dosegnu ljude oko sebe, na kraju će nestati. Svi koji misle samo o sebi postaju nedelotvorni. Kada ljudi pripadaju maloj grupi, Sveti Duh ih pokreće da dosegnu druge ljude kojima je potrebna pomoć, da ih uvedu u obnoviteljsku, otkupiteljsku atmosferu svoje male grupe.

Učeništvo se uvek kreće prema službi i misiji. U istoriji spasenja, Božji narod okupljao se da bi se obnovio i osnažio i da bi mogao da bude poslat u misiju. Mala grupa je mesto okupljanja kako bi se pomoglo ljudima da iskuse oproštenje, izlečenje, ohrabrenje, potvrdu, poverenje i hrabrost. To je pripremanje za slanje nazad u nepri-

jateljski i otuđeni svet. A on, taj svet, treba da čuje, da vidi i dodirne prisutnost Hrista koja se živo pokazuje preko ovlašćenih pojedinaca i grupa. Isusov prvi poziv učenicima: "Hajdete za mnom i učinićuvas lovcima ljudi (i žena)", predstavlja poziv na okupljanje, na zajedničko putovanje, na odlaženje i služenje drugim ranjenim ljudima. Svaka okupljena grupa učenika na neki način pozvana je da izađe i da lovi, da traži druge kojima je potrebna Hristova prisutnost u životu."

Novozavetni model ukazuje da se učenici najbolje razvijaju u odnosu sa drugim učenicima, što dalje ukazuje da u idealnom slučaju svi novi vernici treba da postanu deo male grupe ili da sve male grupe treba da se sastoje od vernika i nevernika. Učestvovanje u malo grupi mora da se posmatra kao deo jednog evangelizacionog procesa. Više ne smemo da izolovano objavljujemo jevanđelje, jer učenici se stvaraju samo u okvirima međusobnih odnosa.

Adventističke male grupe imaju sklonost da se prvenstveno usredsređuju na negovanje vernika. To nije zdravo za grupu. Novozavetne grupe ne samo da su negovale svoje pripadnike, već su izlazile u svoju okolinu i zadobijale ljude za Hrista. Novozavetna grupa zajedništva bila je evanđeoska grupa. Ljudi se najbolje neguju u procesu približavanja drugima. Nega se ne može odvojiti od evangelizacije, niti se evangelizacija može odvojiti od negovanja. Ako želimo da oblikujemo svoje male grupe po uzoru na novozavetni model, onda i naše male grupe moraju da se bave evangelizacionim radom. To je područje koje se mora ispitati i istražiti mnogo dublje u našim redovima. Nama je neophodno da otkrijemo kako da svoje male grupe što više približimo području evangelizacije. Grupe koje se usredsređuju samo na negovanje svojih pripadnika proizvode religijske slabiće.

44. Subota, 02. novembar 2013.

Nestajanje crkve malih grupa

Pri kraju novozavetne ere, Crkva je bila utemeljena na zajedništvu. Čak i krajem prvog veka apostol Jovan izjavljuje da je to temelj na kome je Crkva izgrađena. U toku sledeće dve stotine godina Crkva je nastavila da živi po obrascu kućnih crkava. U toku tog razdoblja ona

je doživela osetan brojčani porast i izgleda bila u dobrom duhovnom stanju, uprkos stalnim progonstvima.

U toku tog razdoblja hrišćanstva, Crkva nije gradila hrišćanske bogomolje. Vernici su nastavili da se sastaju po kućama, pećinama i katakombama. Crkva nije bila usredsređena na masivne građevine od opeka i kamena. Ona je bila utemeljena na zajedničkom životu vernika, koji su se starali jedni o drugima, istovremeno nudeći svoje prijateljstvo i svojim bližnjima, grešnicima.

U trećem veku, hrišćani su prvi put počeli da podižu bogomolje na mestima svog okupljanja. Međutim, čak su i one bile vrlo male. One nisu bile veće od običnih domova, i u nekim manjim gradovima mogu se videti ostaci dve, tri ili više takvih malih hrišćanskih bogomolja. Očigledno, kada su crkve izašle iz domova kao svog prvobitnog mesta okupljanja, vernici nisu podizali katedrale. Umesto toga, njihove građevine bile su podizane po ugledu na domove. Naravno, mnogi hrišćani nastavili su i dalje da se sastaju po domovima. Te male, složene zajednice ostale su kao temelj života u hrišćanstvu.

Sa obraćenjem Konstantina, početkom četvrtog veka, hrišćanstvo je bilo prvo priznato, a kasnije postalo i jedina religija cele Imperije. To je bila prekretnica u procesu uspostavljanja institucionalizovane Crkve i nestajanja Crkve malih grupa. Promena pristupa do koje je došlo u četvrtom veku, potrajala je punih sedamnaest vekova i danas mi i dalje patimo od otpada koji je izazvao Konstantin. Naš današnji pristup crkvi mnogo više liči na crkvu u vreme Rimske imperije i srednjeg veka, nego na stav novozavetnog hrišćanstva. Mi smo kao čekaooci Drugog Hristovog dolaska tvrdili da je naša teologija zasnovana na Novom zavetu i da odbacujemo jeresi koje je uveo Rim, ali smo ipak nesvesno prihvatili vavilonsko vino našeg shvatanja Crkve. Mi moramo ne samo da izađemo iz Vavilona na doktrinarnom planu već i u praksi. To jasno zahteva izlaženje iz institucionalizovane Crkve i vraćanje Crkvi utemeljenoj na međusobnim odnosima.

Nje prošlo ni tri stotine godina od dramatičnog nastajanja ovog pokreta malih grupa u istoriji spasenja, a Crkva se iznenada promenila po obliku i karakteru. Eklezija kao zajedništvo malih grupa nestala je i pojavila se Crkva kao formalna institucionalizovana struktura. Taj prelaz predstavljao je najveću promenu paradigme u pogledu same prirode Božje prisutnosti na Zemlji.

Teolog Ajsnogl piše: „Umesto da kongregacija bude mala grupa od kojih će se sastojati crkva u tom mestu, shvatanje kongregacije proširilo se tako da je obuhvatilo sve što se nalazi u Imperiji. Kongregacija je postala Crkva, a Crkva je postala Imperija.“

Institucionalizovana Crkva cvetala je tokom najvećeg dela srednjeg veka, pa čak i u razdoblju reformacije. Reformisane Crkve samo su kopirale rimsko shvatanje Crkve. Vernici u crkvama Lutera i Cvinglija bili su isto što i građani u državi. Profesionalno sveštenstvo obavljalo je obrede i ceremonije institucionalizovane Crkve. Anabaptisti u periodu reformacije bili su jedina Crkva odvojena od države. Oni su odbijali zaštitu države iz straha da će to, kada se država poveže sa Crkvom, pokvariti i državu i Crkvu. Zato je Crkva koju su oni osnovali bila izložena progonstvu. Za nju nigde nije bilo sigurnog mesta. I zato je Crkva poprimila oblik potporne zajednice, koja se okupljala po domovima i pećinama. Svaka zajednica bila je nevelika, i obezbeđivala istinsko zajedništvo i podršku. Samo na taj način Crkva je bila u stanju da preživi strašno progonstvo kome je bila izložena.

Istorija nas uči da je jedini način da Crkva preživi vreme progonstva bio taj da njeni vernici postanu deo malih grupa za podršku koje će saradivati međusobno. Kao adventisti, mi verujemo da će u poslednje dane ponovo doći vreme progonstva. Ako očekujemo da preživimo to kritično vreme, moramo već sada osnivati male grupe, utemeljene na međusobnim odnosima. Ako ih ne budemo osnovali sada, kako da to učinimo u teškim danima koji dolaze?

45. Subota, 09. novembar 2013.

Metodistički pokret i male grupe

Džon Vesli je započeo svoju službu u osamnaestom veku. Njegovo propovedanje privlačilo je veliko mnoštvo koje je prihvatilo veru u Isusa Hrista. Vesli nije bio jedini koji je vodio ljude da steknu obnovljeno iskustvo s Hristom. Jedan od njegovih savremenika bio je Džonatan Edvards, vatreni kalvinistički propovednik koji je svojim propovedanjem podstakao veru u hiljadama ljudi. Međutim, postojala je ogromna razlika između Edvardsa i Veslija. Edvards je upućivao

pozive, a onda prepuštao obraćenike da se sami staraju o sebi, dok je Vesli organizovao svoje obraćenike u razrede ili male grupe. Posledica je bila da su plodovi Veslijevog rada ostali, dok su se mnogi od Edvardsovih obraćenika vraćali u svet.

Veslijeva karakteristika bio je pokret malih grupa, udružen s njegovim propovedanjem jevanđelja. Upravo je to učinilo da metodizam postane jedinstvena pojava među Crkvama nastalim posle reformacije. Prema tome, proučavanje sastanaka razreda u ranom metodizmu veoma je bitno za razumevanje prvog stvarnog pokušaja da se planski izgradi Crkva malih grupa u vremenu posle reformacije.

Vesli je nudio dve vrste iskustva s malim grupama: razrede i družine. Družine su bile stvar izbora; razrede su sačinjavali svi oni koji su želeli da ostanu vernici. Posledica je bila uspostavljanje trajnog sistema pastoralnog staranja. Svaka grupa sastojala se od deset do dvanaest vernika iz istog kraja, koji su se sastajali jednom sedmično na jedan sat ili nešto duže. Vođe su bile vernici-laici – poneko od muškaraca, ali većinom žene – izabrani zbog svog visoko moralnog i duhovnog karaktera i zdravog razuma.

Zanimljivo je primetiti da su vođe ranog metodističkog pokreta većinom bile žene. To je posebno značajno kada se shvati da je i najveća mesna crkva u današnjem svetu – Crkva pastora Pola Dejvida Čoa u Seulu, u Koreji – organizovana po sistemu malih grupa, i da ih najvećim delom vode upravo žene. Očigledno je da žene bolje obavljaju posao od muškaraca, kada je reč o malim grupama. Možda se jedan od problema u postizanju uspeha s malim grupama u našoj Crkvi ogledao upravo u tome da smo postavljali više muškaraca nego žena za vođe grupa.

Kako su izgledali sastanci razreda u ranom metodizmu? U tim ranim danima, niste mogli da budete vernik Metodističke crkve ukoliko istovremeno niste bili i član razreda ili male grupe, odnosno niste redovno posećivali sastanke. Izostanci s redovnih sastanaka razreda predstavljali su dovoljan razlog za isključenje iz Crkve. Vesli je verovao u te razredne sastanke tako čvrsto da ih je proglasio uslovom za pripadnost Crkvi. Danas bismo smatrali da je takav zahtev preteran. Međutim, upravo to činila je i novozavetna Crkva. Zašto? Zato što ljudi ne mogu da budu hrišćani ukoliko propuštaju da žive u zajedništvu s drugim hršćanima, a male grupe, zasnovane

na međusobnom zajedništvu, bile su idealno mesto za stvaranje i učvršćivanje zajednice.

Na sastanku razreda u ranom metodizmu naglasak nije stavljan na doktrinu, već na učenje. Celokupna svrha tih sastanaka bila je da ljudi postanu odgovorni za svoj život u Hristu. Vesli je bio dovoljno mudar da shvati biblijsko načelo da hrišćani ne mogu da rastu odvojeni od zajednice hrišćana, kojoj su odgovorni. On je obrazovao te razrede tako da njegovi obraćenici mogu da rastu do duhovne zrelosti. Naglasak je jasno bio stavljen na međusobne odnose. Cilj je bio učenje. Nisu ljudi proučavali Pismo samo na malim grupama; njihova prvenstvena svrha bila je da grade međusobne odnose. Proučavanje Biblije služilo je samo zato da se unaprede međusobni odnosi. To nisu bili sastanci za sticanje znanja, već sastanci za uspostavljenje dobrih međuljudskih odnosa.

Važno je naglasiti da su u vreme kada je adventizam počinjao, metodistički razredni sastanci bili u procesu opadanja, da bi konačno bili zamenjeni molitvenim sastancima. Ipak, metodizam koji je oblikovao mišljenje prvih adventističkih pionira, a posebno Elen G. Vajt, bio je metodizam razrednih sastanaka, gde je dolazilo do stvaranja vrlo određenih međuljudskih odnosa i razvijanja svesti o međusobnoj odgovornosti vernika za život u Hristu.

46. Subota, 16. novembar 2013.

Adventistički pioniri i društveni sastanci 1.

Adventisti sedmog dana pojavili su se sredinom devetnaestog veka, upravo u vreme kada su metodistički razredni sastanci bili zamenjeni molitvenim sastancima. Pre toga, od svih metodista zahtevalo se da učestvuju na sedmičnim razrednim sastancima održanim u domovima, na kojima su vernici osećali da su odgovorni jedni za druge za život u Hristu. Sada su se molitveni sastanci, obično održavani posle redovnog bogoslužjenja i propovedi u crkvi, pojavili kao način za postizanje istog cilja.

Izgleda da su prvi adventisti, zbog svojih metodističkih korena, pozajmili ideju o društvenim sastancima iz metodističkih molitve-

nih sastanaka, koji su se javili kao zamena za ranije tradicionalne razredne sastanke. Većina ranih adventističkih društvenih sastanaka održavala se posle bogosluženja i propovedi i pružala je vernicima priliku da izraze svoje lično mišljenje o upravo održanoj propovedi i o odlukama na koje ih je propoved pozivala.

Ta zamisao primenjivana je i u vezi sa evanđeoskim sastancima. Međutim, mnogo puta društveni sastanci vernika održavani su i posebno, a ne posle bogosluženja i propovedi. Prema tome, izgleda da je adventistički model bio kombinacija razrednih sastanaka i ranih metodističkih molitvenih sastanaka posle bogosluženja i propovedi.

Izgleda da su adventisti pozajmili najbolje od oba prvobitna koncepta – izgleda da su društveni sastanci održavani na način vrlo sličan načinu održavanja metodističkih molitvenih sastanaka na njihovom prelazu sa razrednih sastanaka na molitvene. I dok su ti sastanci nastavljali da nestaju iz prakse metodizma, postali su vrlo istaknuta karakteristika ranog adventizma koji se širio po svetu.

Kada neko prelistava prva izdanja službenog crkvenog časopisa, *Advent Rivju end Sabat Herald* (*Advent Review and Sabbath Herald*), postaje očigledno da su društveni sastanci smatrani redovnim delom crkvenog života većine adventista. U stvari, izgleda da su ti sastanci prvim vernicima bili važniji i od samog bogosluženja i propovedi. Propovedanje se moglo izostaviti i to se često i događalo, ali društveni sastanci nisu smeli da budu zanemareni.

Jasno je da su ti prvi društveni sastanci bili namenjeni razvijanju međusobnih odnosa vernika. Na njima je bilo malo proučavanja Biblije, ako ga je uopšte i bilo. Vernici nisu zanemarivali grupno proučavanje Biblije, ali su ga održavali posle društvenih sastanaka na kojima su mogli da razmenjuju misli o svom životu u Hristu. Ovaj pristup učinio je da pioniri budu jaki i u razumevanju Biblije i u međusobnim hrišćanskim odnosima. Međutim, naša savremena metoda doprinela je da dobijemo vernike koji nisu jaki ni u proučavanju Biblije ni u svojim međusobnim hrišćanskim odnosima.

Društveni sastanci održavani su u obliku svedočanstava, pri čemu su vernici govorili jedni drugima o svojim borbama i pobedama u hrišćanskom životu i preuzimali odgovornost jedni za druge za življenje u Hristu. Juraja Smit (Urija Smith), dugogodišnji urednik crkvenog službenog glasila, ovako je opisao društvene sastanke prvih adventista:

„Sastanak je bio karakterističan po svojim produhovljenim i ohrabrujućim svedočanstvima, blistavim očima, glasom hvale, ozbiljnim i uzbudljivim pozivima, a često i suzama – prizorima u kojima su se vera i ljubav iznova rasplamsavale.“

Na osnovu sledećih citata vrlo brzo se shvata duh tih ranih adventističkih društvenih sastanaka:

„Društveni sastanci bili su obeleženi velikom i svečanom ozbiljnošću. Vernici su sa suzama priznavali svoje grehe, dolazilo je do opšte skrušenosti i poniznosti pred Bogom, do smernog traženja oprostjenja, spremnosti za susret sa Gospodom prilikom Njegovog dolaska. I ponizni učenici Gospodnji nisu uzalud tražili Njegovo lice. Pre nego što se sastanak završi, stotine su posvedočile sa suzama u očima da su tražile Gospoda i da su Ga našle, da su osetile slast oproštenih greha.“ (James White, *Life Incidents*, vol. 1)

„Ako su ikada imali šta da kažu na društvenom sastanku, osim neprestano ponavljane formule: 'Želim da budem hrišćanin tako da bih mogao biti spasen!', govorili su jedino o prošlim iskustvima, o radosti koju su osetili kada su prvi put poverovali. O radosti što žive za Gospoda, o koraćanju s Njim u veri nisu ništa znali, i onaj koji bi im o tome progovorio obraćao im se jezikom koji im je zvučao strano.“ (J.N. Loughborough, *Miracles in my Life*, 88)

„Naveče, posle prvoga dana, okupili smo se na društvenom sastanku i da lomimo hleb. Vladao je duh rada za crkvu i neki koji su bili vezani duhom neverovanja bili su oslobođeni i ispunjeni mirom, radošću, nadom i verom. Bio je to slavan sastanak.“ (James White, *Advent Review and Sabbath Herald*, tom 4, br. 15, 236).

Te izjave tipične su za mnoge koji opisuju šta se događalo na adventističkim društvenim sastancima. Sasvim je jasno da je to bilo vreme kada su ljudi međusobno razmenjivali svoja iskustva u životu sa Isusom. Slobodno su iznosili svoja svedočanstva. Priznavali su se gresi i oprostjenje radosno bilo nuđeno. Izgleda da je na tim sastancima vladala otvorenost kakva se danas, u našem individualizovanom društvu jedva može i zamisliti. Ljudi su otvoreno iznosili svoje nade i snove, ali i svoje probleme i borbe. To zajedničko razmenjivanje, ne doktrinarne istine, već hrišćanskog iskustva, predstavljalo je veoma značajan deo ranog adventizma.

Adventistički pioniri i društveni sastanci 2.

U svim tim opisima adventističkih društvenih sastanaka jedan element nedostaje: niko ne spominje proučavanje Biblije. Sa adventističkim snažnim naglašavanjem proučavanja Biblije, i potrebom pionira da proučavaju i objavljuju naučene istine, to izostavljanje silno čudi. Ono je moralo biti namerno, jer adventisti su proučavali Bibliju u svim drugim prilikama. Očigledno, društveni sastanci nisu bili zamišljeni kao vreme proučavanja Biblije; oni su u potpunosti bili namenjeni učvršćivanju međusobnih odnosa. Obuhvatali su sve elemente koje mi danas pripisujemo aktivnostima malih grupa, iako su prvi adventisti koristili društvene sastanke za aktivnosti i velikih i malih grupa. Važno je naglasiti da su se ti sastanci održavali isključivo radi učvršćivanja međusobnih odnosa i radi negovanja svesti o uzajamnoj odgovornosti vernika za život u Hristu.

Društveni sastanci bili su tako bitan deo života ranog adventizma da je mnogo puta to bio jedini religijski sastanak kome bi adventisti prisustvovali. Prve mesne crkve nisu imale redovne pastore. Sve mesne crkve bile su poučene da se same staraju o sebi; pastori su prvenstveno osnivali nove crkve, održavali evangelizacije i organizovali nove grupe vernika. Samo povremeno propovednici su držali neku propoved. Većina propovedi, namenjenih vernicima, održavana je na godišnjim sastancima, pod šatorima, ali su i tu one imale uglavnom evandeosko-misionarski karakter.

Rani adventistički model crkve pokazuje duboke sličnosti s ranom hrišćanskom Crkvom. Kao i rano hrišćanstvo, adventizam je pokret osnivanja novih crkava. Sve njegove snage i sredstva bili su posvećeni tom cilju. Desetak je davan oblastima da bi se podupirali propovednici koji osnivaju nove mesne crkve. Upravo se na takav način razvio sistem po kome oblast plaća propovednike, umesto da to čini mesna crkva. Pošto mesne crkve nisu imale stalnih pastora, sav desetak slao se da podrži pastore koji osnivaju nove crkve i pastore koji održavaju evangelizacije, ulazeći tako u nova područja. Organizovane mesne crkve nisu osećale nikakvu potrebu za pastorima – one su same održavale svoj hrišćanski život, isto kao i prve hrišćanske crkve. To

nije bio nikakav slučajni razvitak u krilu adventizma, već namerna strategija, zasnovana na proučavanju Novog zaveta.

Na koji način su prvi adventisti jačali sebe u veri bez stalnog pastora u svojoj sredini? Pojedinačno i zajednički, oni su proučavali Bibliju i čitali službeno glasilo Crkve, časopis *Rivju end Herald*. Međutim, kada bi se sastajali, uvek su održavali društvene sastanke. Ponekad su imali i subotnu školu, ali je posle nje sledio društveni sastanak umesto propovedi. Prvi adventisti prvenstveno su preko društvenih sastanaka jačali svoj religijski život.

48. Subota, 30. novembar 2013.

Rad u novim mestima

Pri organizovanju novih crkava, starešine rane Crkve izgleda da su se više bavile međusobnim odnosima vernika nego njihovom doktrinarnom obaveštenošću. To može da čudi savremene adventiste, ali se takvo stanje sasvim jasno otkriva u spisima istoričara rane Crkve J. N. Lafboroa (J.N. Loughborough). U sledećoj izjavi, Lafborou opisuje osnovu na kojoj adventističke mesne crkve treba da budu organizovane:

„Kada se u novim mestima obrazuje grupa vernika koji su prihvatili istinu, mi ne bismo preporučili neposredno organizovanje mesne crkve. U takvim slučajevima, neka se postavi vođa (najbolje je da to učini evanđelist koji želi da osnuje novu crkvu) i neka se društveni sastanci nastave sve do trenutka kada se pojedinci budu dobro upoznali jedni s drugima i kada ustanove s kim treba da uspostave zajedništvo i ko se osposobio za važne dužnosti službenika mesne crkve. Što se tiče posebnog načina organizovanja mesne crkve, kada za to dodje vreme, nama će biti dozvoljeno da se poslužimo iskustvom nekolicine propovednika koji su već prihvatili sledeći plan, koji se dobro pokazao.“ (12)

To je, očigledno, bio plan organizovanja mesnih crkava u toku celog devetnaestog veka, pa čak i u početku dvadesetog. Ovde ponovo vidimo društvene sastanke kao prvenstveno sredstvo kojim su se služili adventistički vernici da održavaju svoje redovne religijske

službe. Pre nego što se mesna crkva organizuje, bilo je važno da se vernici dobro upoznaju jedan s drugim, a način da se to postigne u toku ranog adventizma, bar prema J.N. Lafborou, bilo je održavanje društvenih sastanaka.

Ono što ovde veoma iznenađuje jeste činjenica da starešine nisu smatrale bitnim da novi vernici prihvate sve istine i da nastave da ih drže. Istina je bila i te kako važna tim prvim adventistima, ali im je isto toliko bilo važno i osnivanje mesne crkve, utemeljene na dobrim uzajamnim odnosima vernika. Ukoliko se vernici nisu slagali između sebe, ukoliko nisu uspevali da uspostave dobre međusobne odnose, iako su svi verovali u istinu, nije im bilo omogućeno da se organizuju kao nova mesna crkva. Stvaranje nove mesne crkve podrazumevalo je postojanje crkve zasnovane na dobrim međuljudskim odnosima. Izgleda da su naši pioniri mnogo više bili zaokupljeni međusobnim odnosima u crkvi nego mi danas. Njihova vera bila je novozavetna vera, a takva vera zahtevala je uspostavljanje dobrih uzajamnih odnosa u crkvi.

49. Subota, 07. decembar 2013.

Crkve bez propovednika

Možete li zamisliti da vernici u crkvi govore da im je bilo bolje bez propovednika nego s njim? To je bio slučaj u ranom adventizmu. Čak su u sami propovednici shvatili da smetaju time što zauzimaju propovedaonicu subotom ujutru. Subotno jutro u prvim adventističkim mesnim crkvama nije bilo toliko namenjeno propovedanju koliko svedočenju i hvaljenju Boga.

Čovek može samo da se pita šta bi se dogodilo kada bi danas crkve održavale starodrevne društvene sastanke umesto propovedi. Prvi adventistički propovednici bili su neophodni da rade na zadobijanju novih vernika – iskusnim vernicima nije bilo potrebno da im bilo ko propoveda. Društveni sastanci praćeni svedočenjem, molitvama, pesmama i rečima uzajamnog ohrabririvanja bili su mnogo uspešnji za održavanje njihove vere nego propovedi najboljih propovednika u Batl Kriku.

Društveni sastanci nisu bili održavani samo na nivou mesne crkve, već je ta praksa bila veoma značajan deo i drugih adventistčkih okupljanja, sve do zasedanja Generalne konferencije. Dnevni rasporedi iz tih davnih vremena otkrivaju da su društveni sastanci bili uključeni u redovne poslove bogoslužbenih aktivnosti. Čak i za vreme tih velikih okupljanja, društveni sastanci bili su neophodni. Vernicima je bilo potrebno da dobiju vreme slobodno od poslova i teologije, da se zajedno povežu u Hristu. Da bi se vernicima omogućilo da mogu više da svedoče za vreme tih velikih okupljanja, celi skup je deljen na više manjih grupa, obično po etničkoj pripadnosti.

Činjenica je da su društveni sastanci smatrani izuzetno važnom potrebom prvih adventista. Oni su bili način na koji su vernici održavali i upotpunjavali svoj duhovni život u odsutnosti propovednika iz mesne crkve. Izgleda potpuno jasno, na osnovu pronađenih dokaza, da su prvi adventisti bili isto toliko zainteresovani za međusobno zajedništvo koliko i za doktrinu. Iako su u evanđeoskom kontekstu propovedane jasne doktrine, obraćenici su odmah poučavani da se međusobno povežu posredstvom društvenih sastanaka. Rani adventisti održavali su prekrasnu ravnotežu između društvenog i saznanog, dok savremeni adventisti izgleda daju prednost kognitivnom a zanemaruju relaciono. Možda je sada vreme za manje propovedi, a više zajedništva. Male grupe su savršeno sredstvo da savremeni adventisti ponovo otkriju svoje korene i da uravnoteže odnos između relacionih i kognitivnih službi.

50. Subota, 14. decembar 2013.

Elen Vajt i društveni sastanci

Verovatno se niko u svojim spisima nije toliko bavio društvenim sastancima kao Elen G. Vajt. Ona nije samo učestvovala na mnogim takvim sastancima već je napisala i mnoge savete kako da se oni uspešno organizuju i vode. Skoro tri stotine tekstova u njenim spisima o društvenim sastancima pružaju nam prilično jasnu sliku o životu ranih adventista i Crkve adventista sedmog dana.

Elen G. Vajt potvrđuje mnogo od onoga o čemu su govorili drugi pioniri i pisci spominjući društvene sastanke, ali su njeni opisi mnogo opsežniji i pružaju mnogo jasniji uvid. Osim toga, proročka vizija Elen G. Vajt daje njenim opisima dodatnu snagu. Za nju su društveni sastanci bili prvenstveno sastanci za svedočenje, gde su se davala kratka svedočanstva o nečijem duhovnom razvoju. O tome govore i sledeći izvodi iz njenih spisa gde se opisuju društveni sastanci:

„Onda smo održali društveni sastanak. Izneseno je mnogo svedočanstava i bilo mnogo priznanja propraćenih suzama. Bio je to koristan sastanak.“

„Društveni sastanak u pet sati toga jutra bio je najbolji koji smo ikada imali. Brat je na kolenima priznao svome bratu; bilo je skrivenih srca, suza, praštanja i radovanja. Očekivali smo da više shvatimo spasenje Božje i pre završetka sastanka.“

Na osnovu tih iskustava postaje jasno da su društveni sastanci bili mnogo više od samog svedočenja. Bilo je to vreme kada su se čula i priznanja. Ljudi su se osećali dovoljno bliskim da govore o svojim problemima, ali i o pogreškama učinjenim na štetu drugih vernika u crkvi. Sasvim je jasno da je Sveti Duh bio najvažniji pokretač svih tih priznanja i da je kontekst društvenih sastanaka dozvoljavao Svetom Duhu da se pokaže u većoj meri nego na bogoslužjenjima na kojima su se držale propovedi. Danas mi pokušavamo da uputimo poziv na kraju svake propovedi. U ondašnje vreme, poziv je bio sam društveni sastanak, kada su svi koji su to želeli imali priliku da učestvuju i da se odazovu na poziv Svetoga Duha koji je pokrenuo njihovo srce.

Očigledno je da je rani adventizam bio u stanju da pokrene duh otvorenosti, tako da su se ljudi osećali slobodni da razgovaraju o svojim problemima i pogreškama. Elen G. Vajt povremeno je javno govorila o pogreškama vernika koje su joj bile pokazane u viđenju. To se nikada nije događalo da bi se izrekla osuda, već da se pomogne vernicima da se obračunaju s grehom u svom životu. Očigledno, vernici su se osećali sigurno, znajući da im otvorenost u vezi s grehom u njihovom životu pomaže da se osete odgovornim pred Bogom i ljudima i da postignu pobedu koju je Bog želeo da postignu.

Društveni sastanak bio je toliko važan ranim adventistima da je Elen G. Vajt, kada je putovala u Evropu 1885-1887. godine i otkri-

la da ih Evropljani ne organizuju, odmah krenula da podstakne tu praksu i u Evropi.

„Govorila sam prepodne, a onda je starešina Konradi rekao da nikada nisu održavali društvene sastanke. Odgovorila sam mu da je sada vreme da se uvede taj običaj. Imali smo veoma dobar društveni sastanak. Sastanak se nije završio sve do jedan sat posle podne, a započeo je u deset.“

„Iako su im društveni sastanci predstavljali nešto novo, oni su učili u Hristovoj školi i savladavali strah i drhtanje. Iznosili smo im činjenicu da će društveni sastanak biti najbolji sastanak na kome će naučiti i obrazovati se da budu Hristovi svedoci.“ (19)

Elen G. Vajt smatrala je da su društveni sastanci životno važni za duhovni život Crkve. Ona nije mogla da zamisli crkvu bez takvog sastanka. Širenje Crkve u čemu je ona lično učestvovala uvek je podrazumevalo održavanje društvenih sastanaka. Međutim, društveni sastanak značio je mnogo više od samog priznavanja pogrešaka – bilo je to i vreme kada su vernici međusobno razgovarali o svom životu u Hristu, o svojim žalostima i radostima. To se činilo zbog njihovog ličnog ohrabrenja, ali i zbog ohrabrenja drugih.

51. Subota, 21. decembar 2013.

Elen Vajt o malim grupama

Neki su predložili da se razredi subotne škole pretvore u male grupe. Međutim, ako ih učinimo relacionim, onda ćemo izgubiti saznajni element. To ne možemo – jer ćemo inače postati neuravnoteženi, iako u suprotnom smeru. Crkvi je potrebna ravnoteža između saznavanja i druženja. Prema tome, nama su potrebne dve vrste grupa: relacione male grupe i kognitivne za proučavanje Biblije.

Elen G. Vajt retko je upotrebljavala naziv „mala grupa“. Očigledno da to nije bio zvučan naziv u njeno doba. Međutim, ona zaista govori o toj zamisli. Čineći to, ona ih naziva „malim društvima“, ali, kao što smo već videli, značenje je isto. Šta ona ima da kaže o tim „malim društvima“? Njen najpoznatiji tekst glasi ovako:

„Obrazovanje malih društava kao osnove hrišćanskih napora naložio mi je Onaj koji se ne može prevariti. Ako ima mnogo vernika u crkvi, neka se vernici podele u male grupe da rade ne samo za vernike crkve već i za neverujuće. Ukoliko u nekom mestu postoje samo dvoje ili troje onih koji poznaju istinu, neka se udruže kao grupa radnika. Neka čuvaju neraskidivu vezu jedinstva, neka nastave dalje u ljubavi i jedinstvu, hrabreći jedan drugog da idu dalje, stičući hrabrost i snagu iz pomoći drugih. Neka pokažu hristoliko podnošenje i strpljivost, ne izgovarajući nijednu nepromišljenu reč, služeći se talentom govora da se međusobno izgrađuju u najsvetijoj veri. Neka rade u hristolikoj ljubavi za one koji su izvan stada, zaboravljajući na sebe u svom nastojanju da pomognu drugima. I dok budu radili i dok se budu molili u Hristovo ime, njihov broj će se povećavati, jer je Spasitelj rekao: 'Ako se dva od vas slože na zemlji u čemu mu drago, za što se uzmole, daće im otac moj koji je na nebesima' (Matej 18,29).“

Vi biste mogli prelistavati sve najnovije knjige o malim grupama, a da nigde ne nađete bolju definiciju malih grupa od ove koju daje Elen G. Vajt. Ona izjavljuje da joj je zamisao o podeli crkve na male grupe dao Onaj koji se ne može prevariti. To je božanska potvrda ideje o malim grupama. Ništa ne bi moglo biti jasnije od te nedvoismislene podrške koju Elen G. Vajt daje službi malih grupa. Ona, zatim, nastavlja da definiše šta treba da se događa u malim grupama i dodaje da one treba da se bave evangelizacijom, molitvama, proučavanjem Biblije, međusobnim ohrabivanjem i staranjem, ali, iznad svega, uspostavljanjem zajedništva.

Taj jedan citat treba da ukloni svaku odbojnost koju bilo koji adventista može da gaji prema službi malih grupa. Elen G. Vajt nije mogla da se jasnije izrazi. Crkva adventista sedmog dana treba da bude zasnovana na službi malih grupa. Svako ko se tome protivi nije u skladu ni s Biblijom ni s Duhom proroštva. Mi obično takvo ponašanje nazivamo „jeres“. Velike mesne crkve treba da se podele u male grupe. Ako su samo dva ili tri vernika u crkvi, treba da obrazuju malu grupu. Činjenica da Elen G. Vajt preporučuje malu grupu čak i za dvojicu ili trojicu vernika, ukazuje da svrha nije da se samo obrazuju manje jedinice, već da obrazovanje malih grupa treba da uspostavi zajedništvo.

Kada je crkva organizovana kao služba malih grupa, nije joj više potrebno da je sveštenik, pastor, kontroliše. Pošto se vernici staraju

jedni o drugima, sveštenici su slobodni da se okrenu novim ljudima i da osnivaju nove crkve. Male grupe pružaju temelj trajnog staranja i negovanja, što je daleko bolje od pastoralnog staranja. Biće nam potpuno nemoguće da se vratimo na Crkvu prvog veka ili na paradigmu ranog adventizma, ukoliko se prvo ne vratimo na model malih grupa u Crkvi. Zapazite ove misli Elen G. Vajt:

„Božje delo treba da se obavlja na Njegov način i u Njegovom Duhu. Na raznim mestima, mala društva treba da se posvete Bogu, telom, dušom i duhom, da se verom uhvate za Božji presto i da rade revnosno, čuvajući svoju dušu u Božjoj ljubavi. Životodavna struja te ljubavi osetiće se i prepoznati u dobrim delima ljudi kao nešto što dolazi s Neba. Ta mala društva onih koji znaju istinu, jednoglasno treba da zatraže od svojih propovednika da idu izgubljenim ovcama doma Izrailjeva. Svaki pojedinačno treba da se trudi da kao pojedinac radi za druge. Nijedan među onima koji su okusili Božju dobrotu, milost i ljubav ne može imati izgovora što ne radi na spasavanju duša bližnjih.“

52. Subota, 28. decembar 2013.

Vraćanje na biblijski model

Adventisti sedmog dana tvrde da su oni biblijski pokret, snažno utemeljen na Božjoj Reči, kao osnovi za svu našu veru i običaje. Tako kaže i naše prvo osnovno verovanje. Kako, onda, možemo kao Crkva adventista sedmog dana da postojimo kao institucionalna Crkva umesto kao Crkva malih grupa?

Crkva ne sme da bude organizovana kao neka korporacija. Njom ne sme da upravlja jedna osoba na vrhu. Ona mora da bude podeljena na male grupe, u kojima je starešinstvo raspoređeno i u kojima vernici imaju punomoć da rade. Hijerarhijska struktura u mesnoj crkvi s pastorom na čelu treba da se promeni u više „kružni“ plan organizacije. Pastor će i dalje postojati, ali kao jednak među jednakima. U stvari, mnogim manjim organizacijama neće ni biti potreban pastor. Umesto njega, kao u ranoj hrišćanskoj Crkvi i u ranoj Adventističkoj crkvi, vernici će biti naučeni da održavaju svoju duhovnost bez

pomoći sveštenstva. Sveštenik će zato biti slobodan da obavlja posao koji mu je Bog dodelio, naime, da propoveda jevanđelje i da osniva nove mesne crkve.

Biblijski model ne znači da treba da dodamo male grupe kao još jedan program više u već prenatrpanu agendu crkve. Mnoge crkve pokušale su da to učine, ali bez uspeha. Kada se to čini na takav način, male grupe postaju popularne za neko vreme, ali brzo izumiru, jer se ne smatraju organizacionim načelom na kome treba da bude utemeljena cela Crkva. Drugi su pokušali da dodaju male grupe, smatrajući to najnovijom modom. Međutim, dve promene moraju da se dogode u Crkvi pre nego što započne služba malih grupa.

Prvo, treba ponovo otkriti posebno shvatanje u pogledu misije Crkve. Sve dok Crkva bude gledala u sebe, razvijaće se samo grupe za negovanje vernika. Crkva treba da u sebi otkrije ljubav prema izgubljenima i da oseti snažnu želju da ih dosegne. Ona mora da oseća veliku odgovornost prema mnogobrojnim izgubljenim ljudima u svojoj okolini, koji će otići u grob bez Hrista, pomreti bez nade.

Drugo, mora se obnoviti verovanje u službu vernika-laika. Crkva mora ponovo otkriti biblijsku istinu da su svi vernici popovednici a da je pastor «trener» koji treba da pripremi vernike-laike za njihovu službu. Služba svih vernika kao propovednika mora se odvijati i u Crkvi i u svetu. Crkva se mora posvetiti razvoju modela službe vernika u kome pastor obučava, dok vernici objavljuju jevanđelje i staraju se jedan o drugome.

Kada se ta dva koncepta uspostave, Crkva će biti spremna za službu malih grupa.

Izdaje: Glavni odbor hrišćanske adventističke crkve
Beograd, Radoslava Grujića 4
Pripremljeno u Odeljenju za misionstvo pri Glavnom odboru
Odgovara: Laslo Galus
Umnoženo u kancelariji izdavača - 2011.
Za internu upotrebu